

frame contemporary art
finland

VUOSIKERTOMUS 2017

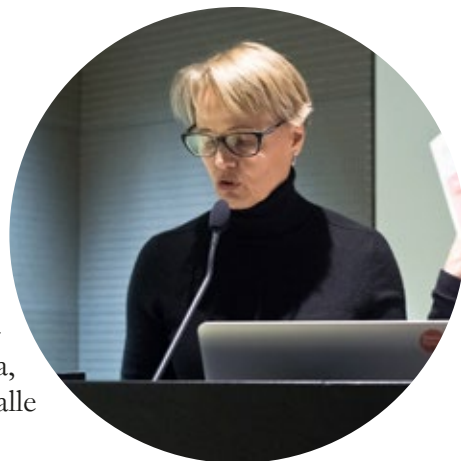

4	FRAME PALVELEE KOKO NYKYTAITEEN KENTTÄÄ
6	KANSAINVÄLINEN TOIMINTA: SUOMEEN JA ULKOMAILLE
10	ASiantuntijavieraat
17	APURAHAT
19	FRAMEN APURAHOILLA TOTEUTETTUJA NÄYTTELYITÄ
32	VENETSIAN TAIDEBIENNAALI
38	TIEDOTUSKESKUSTOIMINTA JA TOIMIALAN KEHITTÄMINEN
42	VIESTINTÄ JA VAIKUTTAMINEN
48	YHTEISTYÖKUMPPANIT, TALOUS JA HENKILÖSTÖ
50	TALOUS
52	HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

FRAME PALVELEE KOKO NYKYTAITEEN KENTTÄÄ

Vuosi 2017 oli Frame-säätiön viides varsinainen toimintavuosi. Viiden vuoden toimintaperspektiivi tarjoaa hyvän tilaisuuden katsoa, mitä hyötyä Framesta on ja mitä palveluja me nykyaiteen toimialalle tarjoamme.

Framen palvelut **taiteilijoille** liittyvät kansainvälistämiseen. Taiteilijoille Frame myöntää apurahoja kansainväliseen liikkuvuuteen ja organisaatioille taiteilijoiden näyttelyjen järjestämiseen. Taiteilijat voivat halutessaan saada Framelta henkilökohtaista neuvontaa apurahahakuihin liittyen paitsi sähköpostitse tai puhelimitse, myös vuonna 2017 startanneen Sivukonttori-hankkeen myötä eri puolilla Suomea järjestettävillä apurahaklinikoilla.

Taiteilijoiden työskentelymahdollisuuksia ulkomailla Framessa edistetään myös asiantuntijavierailuohjelmassa, jossa yli 200 ulkomaista kuraattoria ja muuta nykyaiteen ammattilaista on vieraillut Suomessa ja tavannut kuluneen viiden vuoden aikana vuosittain noin 150 taiteilijaa. Taiteilijoiden kansainvälistä näkyvyyttä hyödyttävät myös Framen vuosittain järjestämät kansainvälisten toimittajien vierailut Suomeen.

Suomalaisen nykyaidekentän **muille asiantuntijoille** tuotamme kansainvälisiä verkostoitumispalveluita (s.6). Ulkomaille suunnatut opintomatkat, asiantuntijavierailuohjelman puitteissa Suomeen saapuvat ulkomaiset kollegat, Venetsian taidebiennaalin avajaispäivien järjestelyt, yhteistyössä toteutetut hankkeet ulkomailla on kaikki suunniteltu toimialan välittäjäportaan kansainvälistymistä silmällä pitäen.

Nykyaiteen toimialalle suunnatut kehittämis- ja tietopalvelut hyödyttävät koko kenttää. Näihin kuuluvat vuonna 2017 ensimmäistä kertaa julkaistut taidemuseo- ja galleriatilastot (s. 44), toimialaan liittyvät selvitykset, kuten vuonna 2017 tilattu mediataideselvitys, erilaiset sparraus- ja valmennushankkeet ja Framen keskusteluohjelma: Frame Espresso, kuraattoritapaamiset ja kansainvälisten vieraiden luennot.

Toimialaa hyödyttävät myös Framen osallistuminen Visual Art Platform -klusterin kaksi kertaa vuodessa järjestettäviin eurooppalaisten nykyaiteen kansainvälistäjäorganisaatioiden tiedonvaihtotapaamisiin sekä säännölliset tapaamiset pohjoismaisten kollegatoimijoiden kanssa.

Frame on **valtakunnallinen** toimija. Palvelumme koskevat näin kaikkia suomalaisia ja Suomessa asuvia taiteilijoita sekä kentän asiantuntijoita. Nyt jo toista vuotta jatkuva Sivukonttori-hanke (s. 40) antaa meille eväitä ratkoa kentän kanssa yhdessä niitä haasteita, joita nykyaiteen toimialalla on. Tilastot ja toimialaan liittyvät selvitykset antavat meille tietoa, jota alan kehittäminen edellyttää.

Framen kaikki toiminta tapahtuu yhteistyössä nykyaiteen eri organisaatioiden ja toimijoiden kanssa. **Kiitos kaikille asiantuntijoille** pyyteettömästä osallistumisesta ohjausryhmiin, tuomaristoihin, asiantuntijavierastapaamisiin, keskusteluihin ja kiitos vieraanvaraisuudesta, joka on mahdollistanut lukuisat tapaamiset ja tapahtumat tiloissanne.

Suurin kiitos kuuluu suomalaisille nykyaiteilijoille. Teidän ansioistanne jokainen päivä Framen toimistolla on työntäyteinen ja inspiroiva.

Raija Koli

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA: SUOMEEN JA ULKOMAILLE

Hyvät verkostot ovat nykytaiteen alalla työskentelyn edellytys. Siksi Frame pyrkii auttamaan suomalaisia alan toimijoita – taiteilijoita, kuraattoreita ja asiantuntijoita – rakentamaan pitkäjänteisiä ja laajoja kansainvälisiä suhteita.

Framen vieraina käy Suomessa vuosittain kymmeniä nykytaiteen asiantuntijoita, kuraattoreita ja kriitikoita, sekä lyhyillä tutustumiskäynneillä että kuukauden mittaisissa tutkimusresidensseissä. Vierailut toteutetaan usein yhteistyössä muiden alan toimijoiden kanssa. Frame järjestää vuosittain myös vähintään yhden toimittajavierailun Suomeen.

Frame jakoi vuonna 2017 yhteensä 270 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää tukea suomalaisten nykytaiteen ammattilaisten kansainväliseen toimintaan. Apurahoilla edistetään tehokkaasti suomalaistoimijoiden työtilaisuuksia ulkomailla.

Mahdollistamme myös suomalaisten nykytaiteen ammattilaisten verkostoitumisen: vuoden 2017 opintomatka suuntautui Kiinaan. Virossa, Suomessa ja Ruotsissa toimivien nykytaiteen kuraattorien liikkuvuuden ja verkostojen vahvistaminen jatkui alueelle suuntautuvalla yhteistyöhankkeella.

Asiantuntija- ja toimittajavierailut luovat suhteita ja tekevät suomalaista nykytaidetta tunnetuksi

Framen vieraina käy Suomessa vuosittain kymmeniä nykytaiteen asiantuntijoita, kuraattoreita ja kriitikoita, sekä lyhyillä tutustumiskäynneillä että kuukauden mittaisissa tutkimusresidensseissä. Vierailut toteutetaan usein yhteistyössä muiden alan toimijoiden kanssa.

Frame laatii jokaisen vieraansa ohjelman kuunnellen tarkasti asiantuntijan toiveita vastaamaan tämän kiinnostuksen kohteita. Jotkut määrittelevät pitkälti itse ohjelmansa. Useimmille kuitenkin lähetetään etukäteen laaja lista ehdotuksia näyttelyistä, organisaatioista ja taiteilijatapaamisista, joista he valitsevat itselleen mielenkiintoisimmat.

Tässä taustatyössä tukeudumme myös aktiivisesti vierailujen yhteistyökumppanien ja muiden alan toimijoiden asiantuntemukseen. Lopputuloksena on hyvin suunniteltu matka, joka käyttää vieraan ajan mahdollisimman hyvin hyödyksi ja johtaa usein yhteistyöhön suomalaistaiteilijoiden kanssa.

Vuonna 2017 Frame jatkoi yhteistyössä HIAP – Helsinki International Artist Programmen kanssa HICP – Helsinki International Curatorial Programme -ohjelmaa, jonka puitteissa Suomeen tuli kuukauden pituiseen residenssiin neljä ulkomaista kuraattoria Havannasta, Lontoosta ja Amsterdamista. Ohjelmaan haki 134 kuraattoria.

Teija ja Pekka Isorättä osallistuivat Örebro Open Art -festivaalille. [#framegrant2017](#)

HICP-kuraattori-residenssi-ohjelmassa työskentelivät vuoden aikana kuraattorit **Gina Buenfeld**, **Kris Dittel**, **Blanca Lopez** ja **Carolina Ongaro**.

Framen ja HIAPin avulla residenssikuraattorit loivat kontakteja suomalaisiin taiteilijoihin ja muihin nykyaidekentän ammattilaisiin, tutustuivat paikallisiin toimintamalleihin ja sitoivat suomalaistekijöitä mukaan työstämiinsä kansainvälisiin projekteihin.

Maaliskuussa Helsingissä vieraili seitsemän nykyaiteesta ja designista kirjoittavaa toimittajaa tutustumassa museoihin, gallerioihin ja muihin alan toimijoihin. Emännöimme matkaa yhdessä ulkoministeriön ja Designmuseon kanssa. Vierailun kärkikohde oli Kiasman juuri avautunut ARS17.

Mitä hyötyä toimittajavierailuista on?

Viimeviikkoisen toimittajamatkan kahden ja puolen päivän mittainen ohjelma oli pakattu aamusta iltaan täyteen ohjelmaa. Hengästyttävään tabtiin on kaksi hyvää syytä: toisaalta toimittajat eivät useinkaan halua tehdä paria päivää pidempiä työmatkoja ja toisaalta me järjestäjät taas haluamme hyödyntää jokaikisen minuutin tarjoamalla mahdollisimman laajan kattauksen aiheita, joiden uskomme kiinnostavan mediaa.

Kevätkehi oli viime viikolla suorastaan hyinen, mutta myös siihen, miksi matka päätettiin ajoittaa juuri maaliskuun loppuun, oli perusteensa. Pyrimme löytämään matkoihin aina jonkin ajankohittaisen sisällön, jolla on median kannalta uutisarvoa. Tällä kertaa tuo kärkisisältö oli Kiasman nykytaiteen suurkatselmus ARS17.

*Kiasman lisäksi HAMin johtaja **Maija Tanninen-Mattila** taustoitti paitsi viiden museon yhteisnäyttelyä, myös satavuotiaan Suomen historiaa. Helsinki Design Weekin johtaja **Kari Korkman** kertoi kansainvälisestä designviikkojen verkostosta, jonka ensimmäisenä puheenjohtana hän toimii. Visit Helsingin kehitysjohdaja **Laura Aalto** pürsi kuvaa siitä, mitä muuta Helsingissä tapahtuu taiteen ja designin lisäksi. Yritämme löytää matkoille aina mahdollisimman korkean profiilin toimittajia: tällä kertaa matkalla oli mukana muun muassa the Financial Timesiin kirjoittava toimittaja Lontoosta ja Japanin Wired-lehteen kirjoittava toimittaja Tokiosta. Kumpikin toimittaja saatiin Suomeen suurlähetystöjen subteilla.*

Yksin Frame ei voisi matkoja järjestää vaan ensisijainen kiitos niistä kuuluu ulkoministeriölle ja suurlähetystöille. Tavoitteenamme on rakentaa yhä pysyvämpiä mediasubteita, jotta ne toimittajat, jotka ovat kerran käyneet Suomessa, innostuisivat seuraamaan suomalaista nykytaidetta pitkäjänteisesti ja päättäisivät palata pohjoiseen yhä uudestaan.

Heljä Franssila

Yllä: Heini Aho Galerie Anhavassa. Alla: Vierailun toimittajat Arabian designkeskuksessa.

Alma Heikkilä osallistui In the Dark I Don't Have Four Limbs -näyttelyyn
Trondheimin nykyaiteen keskuksessa. #framegrant2017

FRAMEN VUODEN 2017 ASIAANTUNTIJAVIERAAT

HICP-kuraattoriresidenssit

Gina Buenfeld, Iso-Britannia
1.–29.6.
Camden Arts Centre
Yhteistyö: HIAP

Kris Dittel, Slovenia
1.–30.11.2017
Itsenäinen kuraattori
Yhteistyö: HIAP

Blanca Lopez, Kuuba
1.–29.6.
Wifredo Lam Center ja Havana Biennial
Yhteistyö: HIAP

Carolina Ongaro, Iso-Britannia
30.10–30.11
Itsenäinen kuraattori
Yhteistyö: HIAP

Asiantuntijavieraat 2017

Tatiana Kurasova
6.–10.2.
toimittaja
Iskusstvo-aikakauslehti
Venäjä
Yhteistyö: Suomen Moskovan suurlähetystö

Andreas Nilsson
9.2.–12.2.
kuraattori
Moderna Museet Malmö
Ruotsi

Jamie Williams
22.–23.2.
CHART Art Fair
Tanska

Helga Christoffersen
22.–23.2.
CHART Art Fair
Tanska

Ana Botella
22.–26.3.
Kuraattori
FACT Liverpool
Iso-Britannia

Tina Sauerländer
30.3.–1.4.
Yhteistyö:
Suomen Saksan
instituutti

Alain Bieber
30.3.–1.4.
taiteellinen johtaja
Düsseldorf nrw Kulturforum
Saksa
Yhteistyö: Suomen Saksan instituutti

Andrey Martynov
24.–29.5.
Yhteistyö: Suomen Moskovan suurlähetystö

Stephanie Kretowicz
21.–28.5.
päätoimittaja
AQNB.com
Yhteistyö: AV-arkki

Caroline Heron
21.–28.5.
johtaja
Video in Common
Iso-Britannia
Yhteistyö: AV-arkki

Victoria Rodriguez
1.–29.6.
kuraattori
Wifredo Lam Center ja Havana Biennial
Kuuba
Yhteistyö: HIAP

Owen Duffy
1.–15.7.
kuraattori
USA
Framen apuraha

Vuonna 2017 Framessa vieraili 30 asiantuntijavierasta, joilla oli vierailujensa aikana yhteensä 253 tapaamista taiteilijoiden ja 102 tapaamista eri organisaatioiden tai muiden alan toimijoiden kanssa.

Stanley Schtinter
20.–28.7.
Itsenäinen kuraattori
Iso-Britannia
Framen apuraha

Polly Brannan
28.–31.8.
kuraattori
Liverpool Biennial
Iso-Britannia

Martin Breindl
8.–10.9.
kuraattori ja kirjoittaja
Yhteistyö: Backlight
Framen apuraha

Carla Erdmann
5.–10.9.
kriitikko
Yhteistyö: Backlight
Framen apuraha

Enrico Stefanelli
7.–10.9.
taiteellinen johtaja
Photolux Festival
Italia
Yhteistyö: Backlight
Framen apuraha

Kira Kirsch
19.–24.9.2017
Itävalta
Yhteistyö: ANTI-festivaali
Framen apuraha

Maddy Costa
19.–24.9.
kriitikko
Iso-Britannia
Yhteistyö: ANTI-festivaali

Melissa Ragona
28.9.–7.10.
taidehistorian professori
Carnegie Mellon University
USA
Framen apuraha

Katerina Gregos
13.–16.11.
taiteellinen johtaja
RIBOCA
Latvia

Ioli Tsanetaki
13.–16.11.
kuraattori
RIBOCA
Latvia

Emily Crain
12.–18.11
kehityspäällikkö
CPR Curatorial Programme for Research
Meksiko
Framen apuraha

Vanina Saracino
29.11.–9.12.
itsenäinen kuraattori
Saksa
Framen apuraha

Alice Bonnot
7.–12.12.
itsenäinen kuraattori
Iso-Britannia
Framen apuraha

Alexandra MacGilp
2.–7.12.
itsenäinen kuraattori
Iso-Britannia
Framen apuraha

Polly Brannan Liverpoolin biennaalista oli Framen asiantuntijavieraana elokuussa.

Yhdessä matkustaminen avaa ovet: opintomatka Kiinaan

Frame järjesti yhteistyössä Helsinki International Artist Programme HIAPin ja AV-arkin kanssa maaliskuussa 2017 opintomatkan Hongkongiin ja Shanghaihin.

Matkalle osallistui kahdeksanhenkinen ryhmä suomalaisen nykyaidekentän kuraattoreita sekä nykyaideorganisaatioiden toiminnanjohtajia. Vaikka kaikilla osallistujilla oli kokemusta kansainvälisestä toiminnasta, oli matka jokaiselle ensimmäinen työmatka Kiinaan.

Opintomatkan ohjelma koostui vierailuista paikallisissa organisaatioissa ja tapaamisista kentän toimijoiden kanssa. Matkan aikana ryhmä tutustui yhteensä 38 organisaatioon tai toimijaan. Osa vierailuista oli koko ryhmän yhteistapaamisia ja kukin osallistuja oli lisäksi räätälöinyt ohjelmaansa oman kiinnostuksensa ja toimialansa painopisteiden mukaan.

Matka alkoi Hongkongista, jossa osana ohjelmaa olivat Art Basel -taidemessut. Hongkongissa ryhmä tapasi kolmen päivän aikana 26 eri toimijaa museoista taidekeskuksiin, gallerioihin ja festivaaleihin. Hongkongin jälkeen matka jatkui kohti Shanghaiä, jossa tavattiin kahden päivän aikana yksitoista toimijaa.

Matkalla olivat mukana Framen toimitusjohtajan **Raija Kolin** sekä HIAPin johtajan **Juha Huuskosen** lisäksi Suomen biotaiteen seuran toiminnanjohtaja **Erich Berger**, Sara Hildénin taidemuseon kuraattori **Saara Heikinheimo**, Suomen Japanin instituutin kulttuuri- ja viestintäpäällikkö **Kati Laakso**, Helsinki Contemporaryn toiminnanjohtaja **Mari Männistö**, Forum Boxin toiminnanjohtaja **Alina Mänttari-Buttler**, AV-arkin ohjelmakoordinaattori **Tytti Rantanen**, Suomen kulttuurirahaston erityisasiantuntija ja Taidekoti Kirpilän museonjohtaja **Johanna Ruohonen** sekä itsenäinen kuraattori **Elina Suoyrjö**.

Matka oli osa Framen vuonna 2013 aloittamaa Aasiaan suuntautuvaa verkostoitumishanketta. Ensimmäinen opintomatka suuntautui Japaniin ja Etelä-Koreaan, ja se järjestettiin keväällä 2016.

Kiinan-matkalla

Opintomatkojen keskeinen tavoite on vahvistaa olemassa olevia verkostoja, synnyttää uusia kontakteja toimijoille sekä perehtyä maiden nykytaidekenttään pintaa syvällisemmin. Matka antoiakin kattavan peruskäsityksen Kiinan taidekentän nykytilasta ja sen kehityksestä.

Matkalle oli valikoitunut erinomainen ryhmä erilaisia suomalaisen taidealan osaajia. Ryhmässä liikkumisella on etunsa, sillä osallistujien asiantuntemuksen monipuolisuus avasi katsantokulmia. Matkalla syntyikin mielenkiintoisia keskusteluja ja havaintoja kiinalaisen ja suomalaisen taidekentän eroista.

Tällaisten matkojen suuri etu on se, että kaikkien osallistujien kontaktipinta laajenee enemmän kuin jos jokainen matkustaisi yksin. Kaikista 38 tapaamisestamme noin puolet oli Framen sopimia ja puolet ryhmän eri jäsenten sopimia. Kaikki oli hyvin avointa: kaikki saivat osallistua kaikkiin tapaamisiinsa. Lisätuna on tietysti se, että intensiivisen yhdessä vietetyn viikon aikana tästä yhdeksän hengen ryhmästä tuli tiivis vertaisverkosto. Kaupunkien sisäiset matkat, lounaat ja illalliset loivat tilaisuuksia tiedonvaihdolle.

Raija Koli

Yllä: Erich Berger ja Kati Laakso ja M+ -museon rakennustyömaalla Hongkongissa.
Alla: Opintomatkalaiset M+ -museolla.

Matkan aikana ryhmä vieraili yhteensä 38 organisaatiossa:

Hongkong

Hong Kong Baptist University
 Mill6 Pop Up Gallery
 Hong Kong Arts Centre
 Asia Society Hong Kong Centre
 Ifva – Incubator For Film & Visual Media Art In Asia At Hkac
 M+ Museum For Visual Culture
 10 Chancery Lane Gallery
 Things That Can Happen
 Art Central Vip Preview
 Kari Weber Gallery
 Several galleries during Art Basel Hong Kong opening
 K11 Art Foundation
 Microwave Festival
 Artspace (Sydney)
 Mill6 Foundation Construction Site
 Asia Art Archive (Aaa)
 M+ Pavilion
 West Kowloon Cultural District Authority
 Art Basel Hong Kong
 Asia Art Archive & Edouard Malingue Gallery
 Tai Kwun Construction Site Visit
 Videotage
 Para Site Contemporary Art
 Future & Aformal Academy Shenzen
 Spring Workshop

Shanghai

Yuz Museum
 Halcyon Gallery
 Mam – Modern Art Museum Shanghai
 Long Museum West Bund
 Power Station Of Art
 Basement6 Collective
 Moca - Museum Of Contemporary Art
 Chronus Art Centre
 Shanghai Project
 K11 Art Museum
 Rockbund Art Museum

Corinna Helenelund osallistui Förstärkt Verklighet
-ryhmänäyttelyyn Norrköpings Konstmuseumissa
Ruotsissa. [#framegrant2017](#)

Baltian ja Pohjoismaiden kuraattorit tiivistivät yhteyksiään

Framen ja sen norjalaisen ja virolaisen sisarorganisaation OCA:n (Office for Contemporary Art Norway) ja CCA:n (Centre for Contemporary Art Estonia) kanssa vuonna 2016 aloittama yhteistyöhanke Baltic-Nordic Contemporary Art Short-Term Networking for Research jatkui vuonna 2017.

Yhteistyötä kehitettiin edelleen, ja Frame osallistuu CCA:n aloitteesta vuosina 2018–2020 toteutettavaan Curatorial Fellowship & Residency Programme -ohjelman suunnitteluun ja rahoitushakuun.

Jatkohankkeen tavoitteena on erityisesti Virossa, Suomessa ja Ruotsissa toimivien nykyaiteen kuraattorien liikkuvuuden ja verkostojen vahvistaminen alueella.

Vuonna 2016 aloitettu yhteistyöhanke jatkuu tulevina vuosina.
Hanke tuo yhteen kolmen maan nykyaiteen asiantuntijoita.

APURAHAT

Frame jakoi vuonna 2017 yhteensä 270 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää tukea suomalaisten nykyaiteen ammattilaisten kansainväliseen toimintaan.

Apurahoilla tuetaan suomalaistaiteilijoiden näyttelyitä ulkomailla, kansainväliseen levitykseen tarkoitettuja taidejulkaisuja, gallerioiden osallistumista taidemessuille ja nykyaiteen ammattilaisten asiantuntijavierailuja.

Framen apurahoja voivat hakea sekä taiteilijat, nykyaiteen asiantuntijat että kotimaiset ja ulkomaiset nykyaiteorganisaatiot. Apurahoja myönnetään seuraaville nykyaiteen aloille: kuvataide, mediataide, performanssi-taide, sarjakuvataide, taidekäsityö, valokuvataide ja äänitaide.

Projektiapurahoja vuoden 2017 hankkeisiin myönnettiin kaksi kertaa. Myöntöpäätöksiä matka-apurahoista tehtiin vuoden aikana kuusi kertaa. Matka-apuraha antaa taiteilijoille ja alan asiantuntijoille mahdollisuuden osallistua kansainvälisiin hankkeisiin lyhyelläkin varoitusajalla.

Vuonna 2017 Frame jakoi apurahoja nykyaiteen kansainvälisiin projekteihin 270 000 euroa. Lisäksi palautuneita ja peruuntuneita apurahoja jaettiin uudelleen 22 388 euroa.

Vuonna 2017 apurahoilla tuettiin yhteensä 183 hanketta, 297 taiteilijaa ja 17 asiantuntijaa. Apurahahakemuksia saimme vuonna 2017 yhteensä 688 kappaletta.

Framen apurahat 2013–2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Haettu yhteensä	€ 2 215 870	€ 2 425 976	€ 2 812 224	€ 2 515 553	€ 1 920 567
Myönnetty yhteensä	€ 414 482	€ 250 510**	€ 299 120	€ 289 946	€ 292 388
Haettu yhteensä kpl	511	497	825	752	688
Myönnetty yhteensä kpl	195	112	176	189	183

**** Frame-säätiön valtionavustusta leikattiin vuodesta 2013 verrattuna 300 000 euroa**

Apurahojen myönnöt perustuvat vertaisarviointiin

Framen apurahatoimikunnan jäseniä vuonna 2017 olivat intendentti **Henna Paunu** (30.11. asti), **Jyrki Siukonen** (30.11. asti), taiteilijat **Antti Tanttu** (30.11. asti) ja **Salla Tykkä** (30.11. asti), taiteilija **Henna-Riikka Halonen** (1.12. alkaen), taiteilija **Oliver Kochta-Kalleinen** (1.12. alkaen), kuraattori **Piia Oksanen** (1.12. alkaen) sekä toiminnanjohtaja **Paula Toppila** (1.12. alkaen). Apurahatoimikunnan puheenjohtajana toimii Framen toimitusjohtaja Raija Koli. Päätökset apurahojen myönnoistä tekee Framen hallitus.

Järjestimme projektipurahahakujen aikana maaliskuussa ja marraskuussa Framen toimistolla apurahaklinikoita, joilla annettiin henkilökohtaista opastusta apurahojen hakemista koskeviin kysymyksiin. Apurahainfoja ja -klinikoita järjestettiin myös Sivukonttori-tapahtumissa Kuopiossa, Rovaniemellä ja Tampereella. Apurahaneuvontaa annettiin lähes päivittäin myös sähköpostilla ja puhelimitse.

Kysely apurahansaajille: Apurahat vauhdittavat nykytaiteilijan kansainvälistä uraa

Syksyllä 2017 apurahansaajille teettämämme kyselyn mukaan kansainväliseen toimintaan myönnettävät apurahat vauhdittavat taiteilijan urakehitystä. **93 prosenttia** kyselyyn vastanneista taiteilijoista kertoi, että apurahoitetulla hankkeella oli myönteistä vaikutusta taiteilijan omalle kansainväliselle uralle.

Kysely lähetettiin syyskuussa 2017 193 apurahansaajalle (suomalaisille tai Suomessa asuville nykytaiteilijoille), joille on myönnetty apuraha vuosina 2013–2016. Kyselyyn vastasi yhteensä 122 taiteilijaa, eli 63 prosenttia kyselyn vastaanottajista.

Merkittävimpinä myönnetyn apurahan, ja sen myötä toteutuneen hankkeen vaikutuksina taiteilijat mainitsivat verkostojen laajenemisen (**90% vastaajista**) ja kansainvälisen medianäkyvyyden (**73% vastaajista**). **64 prosenttia** vastaajista sai uusia näyttely- tai esiintymistilaisuuksia. Kaikkiaan **53 prosenttia** vastaajista kertoi lisäksi saaneensa jotain tuloa ulkomailta; useimmiten teosmyyntiä, palkkaa tai näyttelykorvausta.

Kyselyllä kartoitettiin myös taiteilijan oman työskentelyn kehittymistä hankkeen aikana. **90 prosenttia** vastaajista kertoi työskentelynsä, tietojensa tai taitojensa karttuneen apurahoitetun hankkeen aikana. Vastauksissa mainittiin muun muassa esiintymis- ja kielitaidon vahvistuminen, tiedon karttuminen tavattujen vertaisverkostojen avulla sekä käytännön näyttelyjärjestelyihin liittyvien taitojen lisääntyminen.

FRAMEN APURAHOILLA TOTEUTETTUJA NÄYTTELYITÄ

Riikka Kuoppala Göteborgin kansainvälisessä taidebiennaalissa

Riikka Kuoppalan videoinstallaatio *And That's All I Remember* (2015) oli mukana 9. Göteborgin kansainvälisessä taidebiennaalissa *WheredoIendandyoubegin – On Secularity*.

Göteborgin biennaalin kuraattori, belgialaisen M HKA-museon kuraattori **Nav Haq** oli Framen ja Benelux-instituutin asiantuntijavieraina Helsingissä loppuvuodesta 2016. Vierailun yhteydessä Haq tapasi Kuoppalan ja myöhemmin taiteilija sai kutsun biennaaliin.

Kuoppala kommentoi biennaalin teemoja näyttelyn avautumisen jälkeen: ”Näyttelyn teema – sekulaarisuus ja sen merkitys yhteiskunnan arvojen määrittelyssä – on todella ajankohtainen. Teoksissa aihetta lähestytään laajasti eri näkökulmista ja ne käsittelevät esimerkiksi Ruotsin aseteollisuuden vaikutusta pakolaiskriisiin tai seksuaalisuuden, sukupuolen ja kansalaisuuden suhteita”.

Mika Taanilan retrospektiivi Lontoossa

Lokakuussa Lontoossa elokuvantekijä ja nykytaiteilija Mika Taanilalta oli esillä yli kahdenkymmenen elokuvan mittava retrospektiivi esityspaikkoinaan nykytaiteen tunnetut näyttelytilat Whitechapel Gallery, ICA ja elokuva-arkistostaan tunnettu Close-Up Film Centre. *Seismic Ooze* -nimellä kulkevan kokonaisuuden kuratoi brittiläinen **Stanley Schtinter**, joka oli myös Framen asiantuntijavieraina vuonna 2017. Jokaiseen screeningiin liittyi myös keskustelutilaisuus Taanilan kanssa.

”Aloite screening-sarjaan tuli Stanleyltä. Tutustuimme toukokuussa 2014 Oberhausenin elokuvajuhlilla, jonne olin koonnut sarjan käsitteellisiä elokuvia. Yksi teoksista oli **Chris Petitin** ja **Emma Matthews**in elokuvaperformanssi, jossa Stanley esitti **Lee Harvey Oswaldia**”, kertasi Taanila kohtaamista. ”Meillä oli paljon yhteisiä mielenkiinnon kohteita – aloimme heti vaihtaa kasetteja ja levyjä”.

”Kannaltani jännittävää on, että kaikki valinnat ovat Stanleyn tekemiä. Kokonaisuuden dramaturgia on mielenkiintoinen – se, mitkä elokuvat esitetään yhdessä. Tässä projektissa ovat mukana rakkaimmat elokuvaprojektini”, Taanila summasi ennen viikonloppua.

APURAHAN SAAJAT 2017

Asiantuntijavieraat ja seminaarit

Aikio Matti

Osallistuminen Máze-taiteilijatalon uudelleenkäynnistämistä pohjustavaan seminaariin. Norja 390 €

Bonnot Alice

Zone d'Utopie Temporaire -residenssiohjelman perustajan, lontoolaisen kuraattorin vierailu Suomeen. Suomi 604 €

Breindl Martin

Itävaltalaisen kuraattorin osallistuminen asiantuntija-arvioijana Backlight Photo Festivalin portfolio katselmukseen. Suomi 500 €

Crain Emily

CPR-kuraattoriohjelman kehityspäällikön vierailu Suomeen. Suomi 1 500 €

Duffy Owen

New Yorkilaisen kuraattorin vierailu Suomeen. Suomi 1 500 €

Stefanelli Enrico

Italialaisen Photolux-festivaalin taiteellisen johtajan osallistuminen asiantuntija-arvioijana Backlight Photo Festivalin portfolio katselmukseen. Suomi 500 €

Heikinheimo Saara

Asiantuntijavierailu Hongkongiin ja Shanghaiin. Paikallisiin nykytaideteiloihin ja toimijoihin tutustuminen. Kiina 2 500 €

Heron Caroline

Video in Common -YouTube kanavan johtajan vierailu Suomeen. Suomi 800 €

Kirsch Kira

Esittävien taiteiden teatteri Brut Wienin taiteellisen johtajan vierailu ANTI-festivaalilla. Suomi 800 €

Koitela Jussi

Osallistuminen Souls, Soils, Seances, Sciences and Politics -seminaariin Pekingissä ja työpajan pitäminen The Working Condition -projektissa Jakartassa. Kiina, Indonesia 1 000 €

Lomax Julie

Liverpool Biennaalin kuraattorin vierailu Suomeen. Suomi 670 €

MacGilp Alexandra

Lontoolaisen kuraattorin osallistuminen SUOMI 100 - Laboratory of Independence -hankkeeseen. Suomi 720 €

Henriksson Minna

Työpajan pitäminen The Working Condition -projektissa Jakartassa. Indonesia 600 €

Modig Kimmo

Osallistuminen ääniteossarjan live-esitykseen Lontoossa. Iso-Britannia 800 €

Nilsson Andreas

Moderna Museetin kuraattorin vierailu Suomeen. Suomi 500 €

Palojärvi Ida

Grosses Treffen -portfolio katselmukseen osallistuminen Berliinissä. Saksa 242 €

Pehkonen Tiina

Tiina Pehkosen osallistuminen International Congress of Artist-run Spaces -tapahtumaan Lofoteilla. Norja 500 €

Ragona Melissa

Amerikkalaisten taidekriitikko, apulaisprofessori Melissa Ragonan vierailu Suomeen. Suomi 2 178 €

Saracino Vanina

Berliiniläisen vapaan kuraattorin vierailu Suomeen. Suomi 900 €

Schtinter Stanley

Englantilaisen tuottaja-kuraattorin vierailu Suomeen. Suomi 864 €

Straschnoy Axel

Grosses Treffen -portfolio katselmukseen osallistuminen Berliinissä. Saksa 367 €

Suoyrjö Elina

Asiantuntijavierailu Hongkongiin ja Shanghaihin. Paikallisiin nykytaidetoimintoihin ja toimijoihin tutustuminen. Kiina 2 500 €

Vainio Matti

Osallistuminen Design, Develop, Transform -konferenssiin Brysselissä. Belgia 500 €

John Court osallistui kansainväliselle Signal-festivaalille Brysselissä, Belgiassa. [#framegrant2017](#)

Biennaalit, triennaalit ja festivaalit

ARoS Aarhus Kunstmuseum

Anssi Pulkkinen & Taneli Rautiaisen, Hans Rosenströmin ja Pia Sirenin osallistuminen The Garden – Past, present, future -triennaaliin Aarhusiin. Tanska 8 000 €

Art Front Gallery Co., Ltd.

Maaria Wirkkalan osallistuminen Japan Alps Art Festivalille 2017. Japani 4 000 €

Belfast Photo Festival

Iiu Susirajan yksityisnäyttely osana Belfast Photo Festivalin virallista ohjelmaa. Pohjois-Irlanti 1 700 €

Berg Hans-Christian

Osallistuminen Personal structures, Open Borders -näyttelyyn Palazzo Morassa ja Palazzo Bembossa. Osa 57. Venetsian taidebiennaalin ohjelmaa. Italia 1 000 €

Center for Support and Development of Contemporary Art 'ZA ART'

Pilvi Takalan osallistuminen 4th Ural Industrial Biennial of Contemporary art -tapahtumaan Ekaterinburgissa. Venäjä 2 000 €

Court John

Osallistuminen SIGNAL-festivaalille Brysselissä. Belgia 900 €

Court John

Osallistuminen kansainväliselle UP-ON Live Art -festivaalille Chengdussa. Kiina 800 €

EGS

Osallistuminen Nuuk Nordisk Kulturfestivalille Grönlannissa. Tanska 1 000 €

Erdmann Carla

Saksalaisen kuvajournalistin osallistuminen asiantuntija-arvioijana Backlight Photo Festivalin portfolio katselmukseen. Suomi 500 €

Gorzna Ewa

Ewa Gorznan Katarzyna Mironin osallistuminen PyeongChang Biennaaliin 2017. Etelä-Korea 1 500 €

Hamm Kalle

Kalle Hammin ja Dzamil Kamangerin osallistuminen Kochi-Muziris -Biennaaliin. Intia 2 000 €

Hamm Kalle

Kalle Hammin ja Dzamil Kamangerin osallistuminen Thessaloniki Bienniaaliin. Kreikka 500 €

Hietala Meri

Esiintyminen Performance Art Bergen -festivaalilla. Norja 190 €

Hukkataival Helinä

Helinä Hukkataipaleen ja Inari Virmakosken osallistuminen O'MORIR-, UTOPIA- ja IN SITU -performanssifestivaaleille. Meksiko 2 200 €

Isorättyä Teija

Teija ja Pekka Isorättyän osallistuminen Örebro Open Art Festivaalille. Ruotsi 900 €

Jussi TwoSeven

Osallistuminen Nuart -festivaalille Osllossa. Norja 1 640 €

Kaila Tuukka

Osallistuminen Bound Art Book Fair 2017 -julkaisutapahtumaan Manchesterissa. Iso-Britannia 400 €

Kallinen Minna-Kaisa

Esiintyminen Performance Art Bergen Open -festivaaleilla. Norja 300 €

Kallio Jari

Antti Jussilan, Jari Kallion ja Jaakko Pallasvuon esiintyminen International Film Festival Rotterdamilla. Alankomaat 800 €

Keski-Korsu Mari

Osallistuminen Agrikultura Triennaleen Malmössä. Ruotsi 700 €

Kraama Jonna

Osallistuminen Nordisk Panorama -festivaalille Malmössä. Ruotsi 300 €

Kristallisilmä Oy

Eija-Liisa Ahtilan osallistuminen Sydneyn Biennaaliin 2018. Australia 13 500 €

Kuorinki Mikko

Osallistuminen Thessaloniki Bienniaaliin. Kreikka 700 €

Laitinen Tuomas

21. Sydneyn Biennaaliin osallistumista valmis-televa tuotantomatka. Australia 1 894 €

Leskinen Kira

Osallistuminen Finland100NYC-festivaalille New Yorkissa. Yhdysvallat 1 000 €

Luhta Irma

Esiintyminen performanssitaiteen Malamut-festivaalilla Ostravassa. Tsekki 700 €

Oddo Egle

Osallistuminen Agrikultura Triennaleen Malmössä. Ruotsi 1 000 €

Palosuo Hannu

Osallistuminen Oscar Niemeyer Museumissa järjestettävään Curitibaan 12. Biennaaliin. Brasilia 800 €

Punkt Ø

Laura Gustafssonin, Terike Haapojan, Jussi Kiven ja Jenna Sutelan osallistuminen Momentum 9-biennaaliin. Norja 8 000 €

Robinson Marion

Taidekollektiivi Liiketilan osallistuminen Independent Biennial Kino Siska- ja Travelling Letters -tapahtumiin Ljubljanaassa ja Vilnassa. Slovenia, Liettua 1 000 €

Rytkölä Johanna

Åsa Hellmanin, Kirsi Kivivirran, Pekka Paikkarin ja Johanna Rytkölän osallistuminen Finite resources -näyttelyyn. Osa Moskovon 7. nykytaiteen biennaalin ohjelmaa. Venäjä 2 000 €

Röda Sten Kulturförening

Riikka Kuoppalan osallistuminen Göteborg International Biennial for Contemporary Artiin. Ruotsi 4 000 €

Saleva Marja

Osallistuminen portfolio katselmukseen Review Santa Fe -valokuvafestivaaleilla. Yhdysvallat 500 €

Salminen Kirsi Pauliina

Osallistuminen Queer Tango Salon -tapahtumaan Lontoossa. Iso-Britannia 320 €

Santarcangelo dei Teatri

Laura Gustafssonin ja Terike Haapojan Epäihmisyyden museo -teos osana Santarcangelon festivaalia. Italia 5 000 €

Szrama Tomasz

Diana Soria Hernandezin ja Tomasz Szraman osallistuminen ITRAMURS Festival of Urban Art -tapahtumaan Valenciassa. Espanja 600 €

Wilhelmus Willem

Osallistuminen UP-ON -performanssitaidefestivaaliin Chengdussa. Kiina 800 €

Wilhelmus Willem

Osallistuminen Festival of Naked Forms (FNAF) ja International Multimedia Art Festival (IMAF) tapahtumiin Prahassa ja Novi Sadissa. Tsekki, Serbia 400 €

Karoliina Hellberg piti yksityisnäyttelyn pietarilaisessa Windy Day Taiga -galleriassa. #framegrant2017

Julkaisut

Elokuvayhtiö Testifilmi Oy

Mika Taanilan Tectonic Plate -teoksen Blu-ray- ja kirjajulkaisun valmistamiseen. 3 000 €

Halonen Paavo

Häpeästä ja ylpeydestä, of Pride and Shame -taidejulkaisun valmistaminen 3 000 €

Honkasalo Felicia

Grey Cobalt -valokuvakirjan toteuttaminen. 4 000 €

Jensen Anita

Unfolding the Scrolls of Life / Between the times and places -julkaisun valmistaminen. 4 000 €

Kristallisilmä Oy

Espanjankielisen Eija-Liisa Ahtilan teoskatalogin EGOLOGIES OF DRAMA - The Spanish Retrospective valmistamiseen. 4 000 €

Lukkarinen Sami

Albrecht, Marilyn and I - New Portraits -näytelykatalogin valmistamiseen. 1 000 €

New Performance Turku ry

Performance Artist's Workbook. On teaching and learning performance art: essays and exercises -julkaisun valmistamiseen. 4 000 €

Panchamia Deepa

Deepa Panchamia: Textile Art and Sculptures -julkaisun valmistamiseen. 3 000 €

Pelkki Sini

Taiteilijakirjan toteuttamiseen. 4 000 €

Tellervo Kalleinen ja Oliver Kochta-Kalleinen osallistuivat kokeelliseen Cure Park -ryhmänäyttelyyn Het Amsterdamse Bos -puistossa Amsterdamissa. [#framegrant2017](#)

Messut

Eskelinen Petri

Osallistuminen Tukholman Supermarket Art Fair-messuille galleria Sculptorin edustajana. Ruotsi 330 €

Fält Emma Vilina

Esiintyminen Tukholman Supermarket Art Fair -messuilla. Ruotsi 250 €

Helsinki Contemporary Oy

Ville Anderssonin ja Pilvi Takalan osallistuminen Kööpenhaminan CHART ART FAIR -messuille. Tanska 3 000 €

Helsinki Contemporary Oy

Miikka Vaskolan osallistuminen Tukholman Supermarket art Fair -messuille. Ruotsi 2 000 €

Jussila Antti

Osallistuminen ARCOMadrid -taidemessuille Madridissa. Espanja 300 €

Kanto Hanna

Osallistuminen Tukholman Supermarket Art Fair -messuille Tm-gallerian edustajana. Ruotsi 600 €

Latva Elina

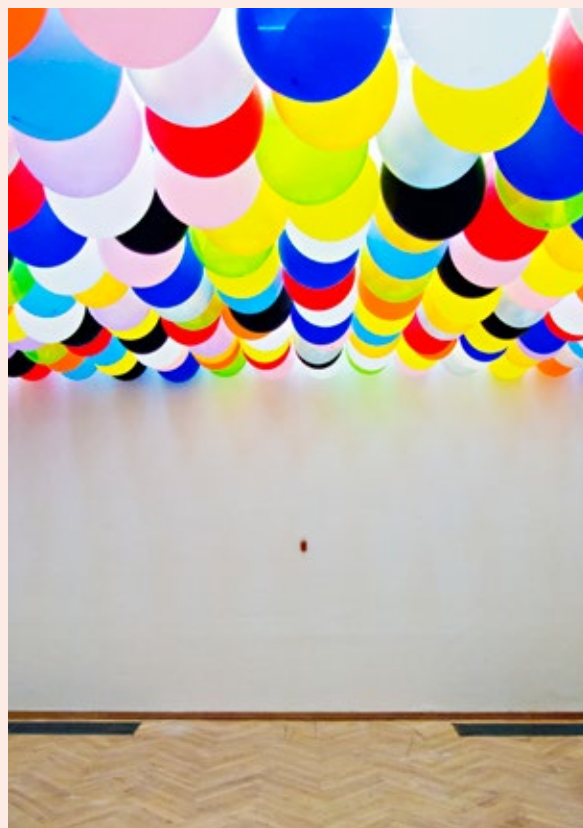
Osallistuminen Tukholman Supermarket Art Fair -messuille Holding Hand Service -teoksella. Ruotsi 195 €

Lehtonen Braun Niina

Osallistuminen Tukholman Supermarket Art Fair -messuille. Ruotsi 400 €

Mehiläispesä ry / Galleria Huuto

Pasi Aution, Jesse Avdeikovin, Veikko Björkin, Kaarina Hakan, Terhi Heimon, Beata Joutsen, Aino Jääskeläisen, Antti Oikarisen, Pilvi Ojalan, Kaarina Ormion, Paula Puoskarin, Satu Rautiaisen, Antti-Ville Reinikaisen, Hanna Saarikosken, Azar Saiyarin, Hans-Peter Schütting, Elina Strandbergin, Aleksii Tolosen, Kalle Turakka Purhosen, Pauliina Turakka Purhosen, Marja Viitahuhdan ja Charlotta Östlundin osallistuminen Tukholman Supermarket Art Fair -messuille. Ruotsi 2 700 €

Timo Wrightin teos Kunsthall Charlottenborgin Spring Exhibition -ryhmänäyttelyssä Kööpenhaminassa. #framegrant2017

Nabb Janne

Janne Nabbin ja Maria Teeren osallistuminen Tukholman Supermarket Art Fair -messuille. Ruotsi 500 €

Oy Anhava & Gullichsen Ab

Antti Laitisen, Vesa-Pekka Rannikon ja Mari Sunnan osallistuminen Kööpenhaminan Chart Art Fair -messuille sekä Tukholman Market Art Fair -messuille. Tanska, Ruotsi 4 000 €

Paavo Räbinä

Osallistuminen Tukholman Supermarket Art Fair-messuille galleria Sculptorin edustajana. Ruotsi 700 €

Straschnoy Axel

Osallistuminen Buenos Airesin arteBA-messuille. Argentiina 1 000 €

Weckman Julia

Taiteilijakollektiivi Kunstin ja Galleria Lapinlahden osallistuminen Tukholman Supermarket art Fair -messuille. Ruotsi 1 000 €

Ryhmänäyttelyt

Aikio Matti

Osallistuminen 1st International Indigenous Policy konferenssiin, työpajaan ja näyttelyyn Sapporossa. Japani 600 €

Anderzén Jan

Osallistuminen Delta~Wave-tapahtumaan Antwerpenin Het Bos -kulttuurikeskuksessa. Belgia 700 €

Autio Miia

Osallistuminen Echoes of Anthropocene -ryhmänäyttelyyn. Osa Beijing International Photo Weekin ohjelmaa. Kiina 300 €

Byström Otto

Osallistuminen Poisson-evêque-festivaalille Brysselissä. Belgia 300 €

Den Selvejenden institution Skulpturlandsby Selde

Elina Brotheruksen osallistuminen Sculpture Village Selde 2017 -projektiin. Tanska 3 000 €

EBM(T)

Jenna Sutelan osallistuminen Inside the Outside World -ryhmänäyttelyyn Yamamoto Gendai -galleriassa. Osa INFRA-festivaalin ohjelmaa. Japani 2 000 €

Espacio Trapezio

Noise. Samples from Finnish experimental music -ryhmänäyttelyn ja oheisohjelman toteuttamiseen. Mukana 11 Suomalaista taiteilijaa. Espanja 3 500 €

Estarriola Anna

Lehmä pitää viedä jälle, jotta se tanssii -näyttelyyn osallistuminen Samuelis Baumgarte Galleriassa, Bielefeldissä. Saksa 500 €

Estarriola Anna

Osallistuminen Förstärkt verklighet/Lisätty todellisuus -ryhmänäyttelyyn Norrköpings Konstmuseumilla. Ruotsi 800 €

Favén Aino

Aino Favénin ja Inni Pärnäsen osallistuminen LOOT: MAD about Jewelry -tapahtumaan Museum of Arts and Designissa, New Yorkissa. Yhdysvallat 2 000 €

Gallery Thomassen

Hannaleena Heiskan, Rauha Mäkilän ja Camilla Vuorenmaan yhteisnäyttely Göteborgissa. Ruotsi 3 000 €

Heikkilä Alma

Osallistuminen Förstärkt verklighet/Lisätty todellisuus -ryhmänäyttelyyn Norrköpings Konstmuseumissa. Ruotsi 800 €

Helenelund Corinna

Osallistuminen Förstärkt verklighet/Lisätty todellisuus -ryhmänäyttelyyn Norrköpings Konstmuseumissa. Ruotsi 800 €

Henriksson Minna

Night Schoolers -työryhmän osallistuminen Lontoon India Clubin Independence -näyttelyyn. Iso-Britannia 650 €

Institut des Cultures d'Islam

Adel Abidinin osallistuminen Rock the Kasbah -ryhmänäyttelyyn Pariisissa. Ranska 1 400 €

Kalleinen Tellervo

Tellervo Kalleisen ja Oliver Kochta-Kalleisen osallistuminen Juxtaposing Narratives -näyttelyyn Berliinin ZK/U-kulttuurikeskuksessa. Saksa 400 €

Kannisto Sanna

Osallistuminen KUUSI -ryhmänäyttelyyn Lachenmann Art -galleriassa, Konstanzissa. Saksa 294 €

Kantanen Sandra

Osallistuminen Suomi 100 -ryhmänäyttelyyn Five Finnish photographers Purdy Hicks Galleryssä, Lontoossa. Iso-Britannia 400 €

Karttunen Ulla

Osallistuminen Malamegi-taidepalkinnon finalistitöiden näyttelyyn Malamegi Lab.8 Loft Gallery / Spazio matErissa Roomassa. Italia 400 €

Koivisto Kaisu

Osallistuminen [f clksk Ωnst] // Volkskunst -ryhmänäyttelyyn Axel Obiger Galleryssa Berliinissä. Saksa 500 €

Konstenius Tanja

Osallistuminen NordiKeye-ryhmänäyttelyyn K41-galleriassa Brysselissä. Belgia 250 €

Koskinen Anne

Osallistuminen Axel Pairen galleryn näyttelyihin Amsterdamissa ja Knokkessa. Belgia, Alankomaat 1 361 €

Kunsthall Stavanger

Sanna Kanniston ja Kustaa Saksin osallistuminen Systema Naturae -ryhmänäyttelyyn. Norja 4 000 €

KunstvereinTiergarten e. V. Berlin

Adel Abidinin, Maija Helasvuon, Mika Karhun, Pekka Kauhasen, Riikka Kuoppalan, Anna Rokan ja Juha Sääsken osallistuminen un|fin{n}ish|ed -ryhmänäyttelyyn Galerie Nordissa, Berliinissä. Saksa 3 000 €

Kuorinki Mikko

Osallistuminen No Space for a Piano -ryhmänäyttelyyn Martijn in't Veldin ja Mathijs van Geestin kanssa Peach-projekttilassa, Rotterdamissa. Alankomaat 600 €

Laine Janne

Osallistuminen Light/Matter: Art at the Intersection of Photography and Printmaking -näyttelyyn ja seminaariin Grunwald Galleryssa, Bloomingtonissa. Yhdysvallat 1 000 €

Lampisuo Marko

Mollu Heinon, Marko Lampisuon ja Talvikki Lehtisen osallistuminen Planet Solitude -ryhmänäyttelyyn Pasinger Fabrikissa, Münchenissä. Saksa 2 500 €

Leinonen Ari-Pekka

Tahini is Thicker Thank Blood -yhteisnäyttelyyn osallistuminen israelilaistaitelija Dan Allonin kanssa LaJuan Galleryssa, Madridissa. Espanja 160 €

Manninen Tuomo

Osallistuminen Life Stories-ryhmänäyttelyyn Fondazione Sandretto Re Rebaudengossa, Torinossa. Italia 329 €

Mehiläispesä ry

Mikko Kallion, Pasi Mälkiän, Minna Suonien, Tatu Tuomisen ja Marja Viitahuhdan osallistuminen Galleria Huudon vaihtonäyttelyyn Constructed Futures HilbertRaumissa, Berliinissä. Saksa 1 000 €

Merenmies Elina

Osallistuminen Förstärkt verklighet/Lisätty todellisuus -ryhmänäyttelyyn Norrköpings Konstmuseumissa. Ruotsi 800 €

M HKA, Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen

Nina Roosin osallistuminen A Temporary Futures Institute -ryhmänäyttelyyn. Belgia 4 000 €

MTÜ Eesti Kaasaegse Kunsti Muuseum

Corinna Helenelundin ja Kimmo Modigin osallistuminen kansainväliseen Grey Hall -ryhmänäyttelyyn Viron nykytaiteen museossa (EKKM), Tallinnassa. Viro 2 000 €

Mänttari-Buttler Alina

Tutustumis- ja neuvottelumatka Shanghaihin, Tokyoon ja Yokohamaan. Kiina 2 500 €

Närvänen Alisa

Ensämblen osallistuminen fashion after Fashion -näyttelyyn Museum of Arts and Designissa, New Yorkissa. Yhdysvallat 1 000 €

Panchamia Deepa

ULTIMATE IMPACT – 5 Phenomena in Nordic Design Culture -ryhmänäyttelyyn osallistuminen Rundetaarnissa, Kööpenhaminassa. Tanska 500 €

Rannikko Vesa-Pekka

Tutustuminen näyttelytilaan ja kuraattorin tapaaminen Lontoon Sohossa Northern Lights -ryhmänäyttelyyn osallistumisen mahdollistamiseksi.

Iso-Britannia 500 €

Samira Elagoz

The Whitechapel Galleryn ja ICA:n järjestämän The Last London - a Purge Day Out -tapahtumaan osallistuminen.

Iso-Britannia 500 €

Soukka Saku

Pietarilaisen Taiga Space -gallerian So close, so far -ryhmänäyttelyyn osallistuminen.

Venäjä 300 €

Spirit of "North" Executive Committee

Helena Junttilan osallistuminen Spirit of "North" Sensing Faint Resonances -ryhmänäyttelyyn Nishiaizu International Art Villagessa ja Tokyo Metropolitan Art Museumissa. Japani 800 €

TAAK

Tellervo Kalleiden ja Oliver Kochta-Kalleisen osallistuminen kokeelliseen Cure Park -ryhmänäyttelyprojektiin Het Amsterdamse Bos -puistossa, Amsterdamissa.

Alankomaat 3 000 €

The A-YA Society, St. Petersburg

Then/Now. Perspectives on memory. Suomalaisista nykyvalokuvaa ja videotaidetta laajasti esittävän ryhmänäyttelyn järjestäminen Pietarin Venäläisen taiteen museossa sekä ROSPHOTO-keskuksessa. Mukana 27 suomalaista taiteilijaa.

Venäjä 4 000 €

The Nordic House Reykjavik

Riitta Ikosen osallistuminen Eyes as Big as Plates -näyttelyn avajaisiin ja oheisohjelmaan Reykjavikin The Nordic Housessa.

Islanti 1 000 €

Tuori Anna

Osallistuminen Förstärkt verklighet / Lisätty todellisuus -ryhmänäyttelyyn Norrköpings Konstmuseumissa. Ruotsi 800 €

Tuori Santeri

Osallistuminen Suomi 100 -ryhmänäyttelyyn Five Finnish photographers

Purdy Hicks Galleryssä, Lontoossa.

Iso-Britannia 510 €

Uppsala konstmuseum / Uppsala kommun

Petri Hytösen, Kaarina Kaikkosen, Kirsi Kaulasen, Susanna Majurin ja Pia Sirénin yhteisnäyttelyn ITSENÄISYYS Självständighet järjestäminen.

Ruotsi 3 000 €

Valokuvakeskus Nykyaika ry

Independence Through the Lenses. 7 suomalaisen valokuvataiteilijan näyttelykiertueen järjestäminen 7 maassa. Unkari, Itävalta, Slovenia, Kroatia, Liettua, Slovakia, Latvia 4 500 €

Vera Nita

Osallistuminen PARALLEL European Photo Based Platform -projektiin Lissabonissa.

Portugali 450 €

Vesalahti Mika

Erno Enkenbergin, Jan Nevan, Thomas Nyqvistin, Tamara Piilolan, Jaakko Rönkön, Tuomo Saalin, Mika Vesalahden ja Henry Wuorila-Stenbergin osallistuminen Nature of Culture -näyttelyyn osana ARTEGROUND BALTIC 2017 -festivaalia Viljandissa. Viro 1 100 €

Wright Timo

Kunsthall Charlottenborgin Spring Exhibition -ryhmänäyttelyyn osallistuminen.

Tanska 700 €

Zambon Filippo

Karoliina Paatoksen, Jani Purhosen, Elina Rantasuo ja Filippo Zambonin osallistuminen Mustelma / Sinyak -näyttelyyn Ugor-taitekeskuksessa Komissa.

Venäjä 1 200 €

Yksityisnäyttelyt

Aho Heini

Heini Ahon ja Sebastian Zieglerin näyttely
And Tire Galleriessa Bremenissä. Saksa 500 €

Alitalo Simo

Simo & Tuike Alitalon Sonic Commons Tief-
garage-galleriassa, Kölnissä.
Saksa 1 800 €

Beaconsfield Ltd

IC-98:n Meditations on the Anthropocene
-yksityisnäyttely Beaconsfield Gallery Vauxhal-
lissa, Lontoossa.
Iso-Britannia 4 000 €

Chronus Art Center

Terike Haapojan Closed Circuit – Open Dura-
tion -näyttely Shanghaissa.
Kiina 10 000 €

Close-Up Film Centre

Sound & Vision: Mika Taanilan retrospektiivi
Lontoossa.
Iso-Britannia 2 000 €

Enable Leisure and Culture

Pilvi Takalan yksityisnäyttely Pump House
Galleryssa, Lontoossa.
Iso-Britannia 2 000 €

Gaál Miklos

Gaze of Thought -näyttely Budapest Galérias-
sa. Unkari 600 €

Haapoja Terike

Closed Circuit - Open Duration -yksityisnäyt-
tely Chronus Art Centerissä, Shanghaissa.
Kiina 2 000 €

Haikala Eeva-Mari

Performanssin toteuttamiseen osana Readingin
yliopiston taiteellisen tutkimuksen JAM -kon-
ferenssia.
Iso-Britannia 230 €

Hellberg Karoliina

Yksityisnäyttely Windy Day Taiga -galleriassa,
Pietarissa. Venäjä 3 000 €

Kausalainen Essi

Raisins & Water -yksityisnäyttely galleri 21:ssä,
Malmössä.
Ruotsi 600 €

Leppälä Anni

Über das Sichtbare -yksityisnäyttely Kunstve-
rein Schwäbisch Hallissa.
Saksa 400 €

Lukkarinen Sami

Yksityisnäyttely Galerie von Braunbehrensissä,
Stuttgartissa. Saksa 1 500 €

Luutonen Maija

Yksityisnäyttely KIM? Center for Contempo-
rary Artissa, Riikassa.
Latvia 800 €

M HKA

Jani Ruscican Assign/Arrange -näyttelyn
järjestäminen M HKA-nykytaiteen museossa
Antwerpenissä.
Belgia 2 000 €

Muzej suvremene umjetnosti Zagreb (Mu- seum of Contemporary Art Zagreb)

Arno Rafael Minkkinen yksityisnäyttely Zagre-
bin nykytaiteen museossa. Kroatia 3 000 €

Mäkilä Jarmo

Das Unheimliche -näyttely Galleria Michael
Schultz contemporaryssa, Berliinissä. Saksa
400 €

Nisunen Petteri

Suomen Taideyhdistyksen järjestämä Tom-
mi Grönlundin ja Petteri Nisusen Grey Area
-näyttely Museum of Contemporary Art
Zagrebissa.
Kroatia 1 000 €

Noronkoski Juuso

Yksityisnäyttely Loko Galleryssa, Tokiossa.
Japani 1 000 €

Otto Zoo SAS

Jani Ruscican yksityisnäyttely M for Malva
Otto Zoo -galleriassa Milanossa.
Italia 1 500 €

Paakkola Mikko

Näyttelyt Montanus 5- nykyaidekeksuksessa Dismuidessa, sekä Office d'Art Contemporainissa, Brysselissä. Belgia 1 000 €

Puha Tero

Somewhere in Between- valokuvanäyttely Suomen Madridin instituutissa. Espanja 400 €

Rehor Petr

Matti Kujasalon näyttely GASK-museossa Kutna Horassa. Tšekki 3 000 €

Rousseau Gregoire

Näyttely Kaskl-galleriassa, Berliinissä. Saksa 500 €

Silomäki Jari

Framing the World. An Essay on the Organisation of Experience -näyttely Local Library Window'ssa Pietarissa. Venäjä 410 €

Silomäki Jari

Yksityisnäyttely Galleria Taik Personsissa, Berliinissä. Saksa 800 €

Taanila Mika

Osallistuminen Nouveau cinéma et art contemporain -festivaalille La Gaîté Lyrique -taidekeskuksessa sekä yksityisnäyttelyn järjestäminen Artopia Rita Urso -galleriassa Milanossa. Italia, Ranska 850 €

Tammi Maija

White Rabbit Fever -näyttely Kana Kawanishi -galleriassa, Tokiossa. Japani 2 000 €

Tammisaari Tuukka

Yksityisnäyttely Galleri KANTissa Kööpenhaminassa. Tanska 400 €

Toikka Jenni

Eeva-Riitta Eerolan ja Jenni Toikan näyttelyn järjestäminen Maison Louis Carréssa. Ranska 800 €

Toni Halonen

Grab my hair and drag me home -yksityisnäyttely. Gallerie Ninasagt, Düsseldorf. Saksa 600 €

Trøndelag Senter for Samtidskunst

Alma Heikkilän ja Mikko Lipiäisen näyttelyn In the Dark I Don't Have Four Limbs järjestäminen Trondheimin nykyaiteen keskuksessa.

Norja 2 000 €

Valve Emmi

Yksityisnäyttely sarjakuvafestivaali Fumetton yhteydessä, Luzernissa. Sveitsi 500 €

Wang Saana

Yksityisnäyttely Galerie La Ferronnerie'ssä sekä kirjan julkistamistilaisuus Pariisissa. Ranska 800 €

VENETSIAN TAIDEBIENNAALI

Frame toteutti vuonna 2017 **Erkka Nissisen** ja **Nathaniel Mellorsin** näyttelyn *The Aalto Natives* Venetsian 57. taidebiennaaliin. Näyttelyn kuraattori oli **Xander Karskens**. Näyttely oli avoinna yleisölle seitsemän kuukauden ajan 13. toukokuuta–26. marraskuuta 2017.

Näyttely ja sen yhteydessä toteutettu viestintäkampanja verkottumistilaisuuksineen olivat menestyksiä. Hanke toi taiteilijoille näkyvyyttä ja suhteita, se nosti suomalaisen nykyaiteen kansainvälisen median palstoille ja vakiinnutti Framen maineen suomalaisen nykyaidekentän vahvana kansainvälistäjänä.

Erkka Nissisen ja Nathaniel Mellorsin kokonaisvaltainen ja humoristinen multimediainstallaatio sisälsi videoita ja kaksi robottia, ja se tarkasteli kysymyksiä itsenäisyydestä ja riippuvuussuhteista.

Venetsian 57. biennaalissa kävi yhteensä 615 000 kävijää. Avajaisissa kävi 23 500 ammattilaista ja 5 000 toimittajaa. Suomen näyttelyssä Aalto-paviljongissa kävi 190 000 henkeä. Framen järjestämissä VIP-tilaisuuksissa kävi yhteensä yli 400 kansainvälisen taidemaailman vaikuttajaa. *The Aalto Natives* -näyttelyn mediaosumilla tavoitettiin 138 miljoonaa lukijaa.

Venetsian taidebiennaali on maailman tärkein joka toinen vuosi järjestettävä nykyaiteen kansainvälinen katselmus. Biennaaliin kuului 86 kansallista paviljonkia ja viralliseen ohjelmaan osallistui 33 muuta näyttelyhanketta. Pääpaviljongin näyttelyssä nähtiin teoksia 120 taiteilijalta ja sen kuraatoi ranskalaisen Pompidou-museon kuraattori **Christine Macel**.

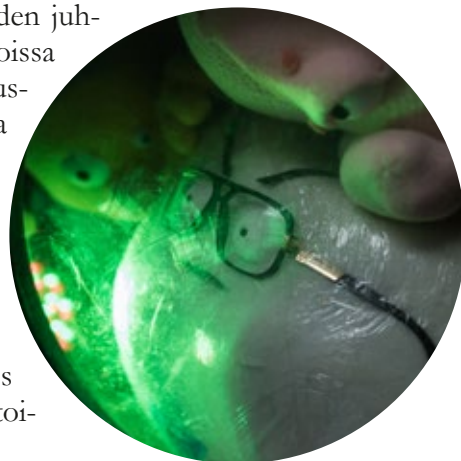
Suomi osallistui myös Pohjoismaisen paviljongin näyttelyn tilaamiseen. Näyttelyn tuotti Moderna Museet (Ruotsi). Näyttelyn kuraattori oli Mats Stjernstedt ja suomalaistaiteilijat **Mika Taanila** ja **Pasi "Sleeping" Myllymäki**. Frame teki yhteistyötä myös Taideyliopiston Tutkimuspaviljongin kanssa. Paviljonki sijaitsi Giudeccan saarella ja oli auki 11.5.–15.10.2017.

Avoimeen hakuun lähes sata ehdotusta

Frame järjesti Venetsian biennaalin Suomen näyttelyyn itsenäisyyden juhlavuoden 2017 kunniaksi avoimen haun. Frame haki ehdotuksia, joissa tutkitaan itsenäisyyden käsitettä ja sen muodostumista riippuvuussuhteissa sekä niitä poissulkemisen mekanisme, jotka ovat osa muun muassa kansallisen identiteetin rakennusta. Ehdotuksia tuli yhteensä 96.

Näyttelyraatiin oli kutsuttu kuusi nykyaiteen kotimaista ja kansainvälistä asiantuntijaa: kuraattori **Katerina Gregos**, museonjohtaja **Leevi Haapala**, kuraattori **Maaretta Jaukkuri**, professori **Sarat Maharaj** ja taiteilija **Patrik Söderlund**. Raatiin kuului myös Framen ohjelmapäällikkö **Taru Elfving**. Raadin puheenjohtaja oli toimitusjohtaja **Raija Koli**.

Tuomaristo valitsi loppusuoralle neljä erilaista ehdotusta, ja pyysi tekijöitä kehittämään niitä edelleen. Jokainen hanke sai 2 000 euroa kehitysrahaa. Taiteilijat olivat Nissisen ja Mellorsin lisäksi **Tellervo Kalleinen** ja **Oliver Kochta-Kalleinen** kuraattori **Alexandra MacGilpin** kanssa, **Mika Taanila** kuraattori **Joasia Krysan** kanssa ja **Pilvi Takala** kuraattori **Antonia Majacan** kanssa.

Nathaniel Mellors ja Erkkä Nissinen.

Harjoittelijat ovat avain hyvään näyttelykokemukseen

Frame toteutti uutena avauksena yliopisto-opiskelijoille harjoitteluohjelman Venetsian taidebiennaaliin Suomen paviljonkiin. Harjoitteluohjelman tavoitteena oli avata Suomessa opiskeleville kuraattori- ja taideopiskelijoille mahdollisuus tutustua Venetsian taidebiennaaliin ja saada kokemusta kansainvälisen näyttelyn ylläpitämisestä ja yleisötyöstä.

Harjoitteluun avattiin avoin haku keväällä 2017. Harjoitteluun valittiin 11 opiskelijaa, jotka kukin tekivät kuuden viikon mittaisen harjoittelun Venetsiassa.

Harjoitteluohjelma toteutettiin yhteistyössä Taideyliopiston ja Aalto-yliopiston kanssa ja harjoittelijat työskentelivät sekä Suomen paviljongissa Venetsian biennaalin Giardinissa että Taideyliopiston Tutkimuspaviljongissa Giudeccan saarella.

Suomen paviljongissa harjoittelijaopiskelijat pitivät näyttelyn avoinnaoloajan päivittäisiä näyttelyyn ja Alvar Aallon arkkitehtuuriin syventäviä 15 minuutin mittaisia Aalto-vartteja. Aalto-varteille osallistui seitsemän kuukauden aikana yli 700 biennaalikävijää. Aalto-vartit toteutettiin yhteistyössä Jyväskylän kaupungin, Visit Jyväskylän ja Alvar Aalto -säätiön kanssa.

Harjoittelijaohjelman opiskelijat vierailivat Framessa ennen näyttelyn avautumista.

Vasemmalta Rebecca Squires, Lauri Linna, Ksenia Yurkova, Mari Kemppinen, Marharyta Liavonenka.

Edessä vasemmalta Pamela Medina Lopez, Martina Miño Perez, Moona Pennanen, Jay Mar Albaos.

stanza si trovano tre grandi
re calati materiali dall'esterno
ttrocento persone sono state
ngono chiuse, e attraverso i
ori delle sostanze. Non appena
e colonne, da essi viene
ta tutti in un minuto. Dopo
o opposto, sul lato
agliati i capelli, tolti i denti
i sono così che gli Ebrei
di gioielli, oro, platino ecc...
sori e portati al
(Poiché i cadaveri
sari solo 50-100 kg.

TIEDOTUSKESKUSTOIMINTA JA TOIMIALAN KEHITTÄMINEN

Framen työ nykytaiteen tiedotuskeskuksena tarkoittaa viestimistä, vaikuttamista, tutkimista, tilastointia ja mentorointia. Laajan kokonaisuuden tavoitteena on lisätä tietoa ja ymmärrystä nykytaiteen toimialasta.

Järjestämme vuosittain lukuisia keskustelutilaisuuksia sekä tilastoimme nykytaiteen tunnuslukuja. Vuoden 2017 uutena avauksena aloitimme Framen sivukonttorit ympäri Suomea. Hautumo-hankkeessa mentoroitiin kansainväliselle uralle tähtääviä esitystaiteen ammattilaisia.

Taiteilijat Minna Henriksson ja Marjo Levlin Frame Espresso -keskustelutilaisuudessa SIC-galleriassa.

Keskusteluja Espressoista kuraattoritapaamisiin

Framen keskustelutilaisuuksissa käsitellään taiteen kentän ilmiöitä, jaettuja haasteita ja tulevaisuuden näkymiä sekä esitellään Framen kansainvälisten vieraiden työskentelyä.

Keskustelut tuottavat ja jakavat tietoa taiteen kentästä erityisesti ammattilaisyleisölle ja avaavat tilaa syventyvälle, kriittiselle ja uutta rakentavalle ajatusten vaihdolle. Suomalaisille taiteentekijöille halutaan Framessa antaa mahdollisuus kuulla ja keskustella kansainvälisten ammattilaisten työskentelystä, työskentelykulttuureista ja toimintatavoista.

Vuonna 2017 keskusteluja oli yhteensä 8, ja niihin osallistui yhteensä 276 henkilöä. Keskustelutilaisuuksia järjestettiin sekä Framen tiloissa että yhteistyökumppaneiden kanssa.

Frame Espresso: Codependence -keskustelusarja pureutui syksyllä kolmen keskustelun ajan erilaisen nykytaiteen praktikoiden kautta yhteiskuntaa, ympäristöä ja yksilöitä muokkaaviin aikamme ilmiöihin ja voimiin. Se loi alustan syntymiselle nykytaiteen eri lähestymistapoihin valottaa, kokea ja kokeilla keskinäistä riippuvuutta sen lukuisissa muodoissa.

Sarja ammensi vuoden 2017 Venetsian biennaalin Suomen paviljongin näyttelyhaun runsaasta annista, joka moniäänisesti tarttui itsenäisyyden käsitteen kääntöpuoliin, kuten riippuvuuksiin ja pois-sulkemisiin. Keskustelut syventyivät kussakin sessiossa kutsuttujen taiteilijoiden yksittäisiin uusiin teoksiin, jotka resonoivat keskenään eri tavoin.

Lokakuussa SIC-galleriassa taiteilijat **Diego Bruno**, **Marjo Levlin** ja **Minna Henriksson** keskustelivat erilaisista tavoista lähestyä hiljennettyjä ja unohdettuja historioita, marraskuussa Baltic Circle -festivaalilla taiteilijat **Outi Pieski** ja **Marja Helander** kokoontuivat dekolonisaation kysymysten äärelle osana **Pauliina Feodoroffin** kuratoimaa *Sjidsåbbar*-ohjelmaa ja marraskuun lopussa taiteilijat **Juha Pekka Matias Laakkonen** ja **Tuula Närhinen** haastoivat ihmiskeskeisiä näkökulmia Kohta-taidehallissa.

Uutena avauksena Frame aloitti **Curating in Context** -luentosarjan, jossa Framen kansainväliset vieraat avaavat omaa kuratoriaalista työtään suhteessa nykytaiteen kentän muutoksiin, uusiin avauksiin ja toimintamalleihin eri konteksteissa. Luentosarjan käynnisti 16. marraskuuta kuraattori **Katerina Gregosin** luento Helsingin taidemuseo HAMissa. Gregos esitteli uuden Riikan taidebiennaalin kehitysprosessia sekä jakoi kokemuksiaan useista erilaisista biennaalimalleista.

Vapaamuotoisempia **Meet the Curator** -keskustelutilaisuuksia järjestettiin kaksi. Keskusteluissa yleisö voi tavata Framen kuraattori-residenssiläisiä ja kansainvälisiä vieraita sekä kuulla heidän työn alla olevista projekteistaan ja tutkimusaiheistaan. Keskustelut järjestettiin Suomenlinnassa HIAPin projektitilassa, jossa esittäytyivät HICP-residenssissä olleet **Gina Buenfeld** ja **Blanca Victoria López** 8. kesäkuuta sekä **Kris Dittel** ja **Carolina Ongaro** 2. marraskuuta. Lisäksi aamukahviklubit jatkuivat Framen toimistolla taiteilija **Essi Kausalaisen** ja kuraattori **Jenni Nurmenniemen** kanssa 28. helmikuuta.

Frame järjesti yhteistyössä AV-arkin kanssa verkkomediatyöpajan ja avoimen luennon 25. toukuuta. Lisäksi järjestimme tapaamisen sekä taiteilijavetoisten gallerioiden kanssa Forum Boxissa 13. marraskuuta ja taiteilijajärjestöjen kanssa Framen toimistolla 11. joulukuuta.

Portfoliotapaamiset laajentuivat Tampereelle, Kuopioon ja Rovaniemelle

Toukokuussa järjestettiin jälleen portfoliokatselmus Taideyliopiston Kuvataideakatemia opiskelijoille Kuvan kevät -näyttelyn yhteydessä. Näyttelyssä mukana olleet opiskelijat kutsuttiin tapaamaan Framen asiantuntijoita ja kertomaan näyttelyssä esillä olleista teoksistaan sekä muusta taiteellisesta työskentelystään. Uutena avauksena taiteilijoiden portfoliokatselmuksia järjestettiin Framen sivukonttorien yhteydessä Tampereella, Kuopiossa ja Rovaniemellä.

Kuvan kevään portfoliotapaamisiin osallistui 27 taiteilijaa sekä kuraattorit Saara Hacklin, Milja Liimatainen, Satu Oksanen ja Henna Paunu yhdessä Framen henkilökunnan kanssa. Sivukonttoreiden yhteydessä järjestettyihin portfoliotapaamisiin osallistui yhteensä 38 taiteilijaa.

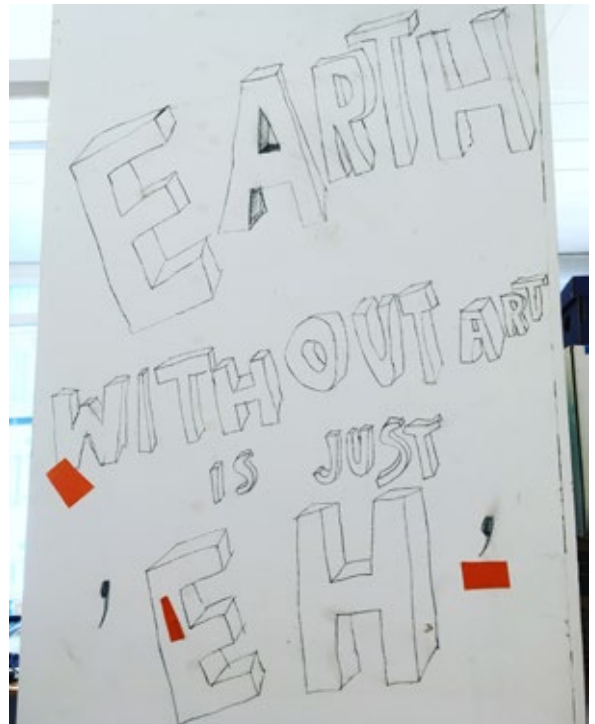
Portfoliotapaamisten tarkoituksena oli päivittää Framen henkilökunnan taidekentän tuntemusta Suomessa toimivien nykytaiteilijoiden työskentelystä sekä vahvistaa Framen ja taiteilijoiden välistä vuoropuhelua. Samalla taiteilijat saivat mahdollisuuden kartuttaa kokemustaan oman työskentelynsä esittelemisestä.

Suomi tutuksi Sivukonttoreissa

Keväällä 2017 aloitimme nelivuotisen hankkeen, jossa perustimme parin päivän ajaksi sivukonttoreita eri puolille Suomea. Tapasimme vierailujen aikana laajasti paikallisia nykytaiteen toimijoita sekä keskustelimme museoiden, gallerioiden ja taiteilijayhteisöjen kanssa kansainvälisyydestä ja toimialan kehittämistarpeista.

Tapaamisten myötä hahmotimme, millaista yhteistyötä voimme kunkin toimijan kanssa tehdä ja millaisilla toimenpiteillä voimme tukea heidän työtään sekä Suomessa että erityisesti ulkomailla. Sivukonttori-hanke on osa nykytaiteen toimialan valtakunnallista kehittämistyötä.

Vuonna 2017 vierailimme Tampereella, Kuopiossa ja Rovaniemellä. Kussakin kaupungissa järjestettiin yhteistyössä paikallisen taidemuseon ja taiteilijaseuran kanssa Framen infotilaisuus sekä apurahaneuvontaa ja portfoliotapaamisia. Vuoden aikana Sivukonttoreissa tavattiin yhteensä 17 eri toimijaa ja 38 taiteilijaa.

Rovaniemen-sivukonttorissa tutustuimme Lapin Yliopiston Taiteiden tiedekunnan studiotiloihin.

Tampereen sivukonttori järjestettiin 15.–16. maaliskuuta yhteistyössä Tampereen taiteilijaseuran kanssa. Kuopion sivukonttori järjestettiin 20.–21. syyskuuta yhteistyössä ANTI-festivaalin, Kuopion taiteilijaseuran ja Kuopion taidemuseon kanssa. Rovaniemen Sivukonttori järjestettiin 8.–10. marraskuuta yhteistyössä Lapin taiteilijaseuran ja Rovaniemen taidemuseon Korundin kanssa.

Tampereen kuvataiteessa on voimaa

*Kuvataide elää menestyskautta: museot sat-
saavat kunnianhimoisiin näyttelyihin ja kä-
vijämäärien kasvu osoittaa, että kuvataide
on kaupungeissa merkittävä taiteen ja kult-
tuurin saavutettavuuden väline. Tampereen
taidemuseo ja Sara Hildénin taidemuseo ovat
molemmat suomalaisen taidemuseobuumin
etunäissä: molempien museoiden kävijämää-
rät ovat kasvaneet huomattavasti.*

*Tampereen galleriakenttä on elinvoimainen ja
taiteilijavetoinen. Galleria Ronga, Nykyaika,
Rajataide ja Mäntinranta ovat kaikki taitei-
lijoiden perustamia gallerioita. Galleriapaja
Himmelblau puolestaan yhdistää onnistunees-
ti vedostuspaja- ja näyttelytoiminnan.*

*Vierailumme oli myös sikäli ajankohtainen,
että näimme kolmessa galleriassa Tamkin
suomenkielisen kuvataidekoulutusohjelman
viimeisen lopputyönäyttelyn. Taidekoulutus
vähenee Suomessa ja keskittyy pariin paikkaan:
valta keskittyy ja taiteellinen työskentely
kapenee.*

*Tampere on todella elinvoimainen nykytai-
dekaupunki. Toivoisin, että kuvataiteen yhä
kasuvat kävijämäärät osoittaisivat kaup-
ungille, että heillä on käytettävänä mat-
kailunkin kannalta merkittävä valttikortti.
Tampere on yksi Frame-säätiön taustaorgani-
saatioista. Toivoisin myös, että kaupunki tu-
kisi nykytaiteen toimijoita niin, ettei heidän
tässä kaupungissa tarvitsisi tehdä sitä näin
suurelta osin vapaaehtoisvoimin.*

Raija Koli

Sivukonttori-tapahtumissa ympäri Suomea.

VIESTINTÄ JA VAIKUTTAMINEN

Viestintä on keskeinen osa Framen kaikkea toimintaa. Viestinnällä Frame toteuttaa strategista tehtäväänsä suomalaisen nykyaiteen kansainvälistäjänä, vaikuttajana ja kehittäjänä. Viestinnällä rakennetaan suomalaiselle nykyaiteelle kansainvälisesti korkeaa profilia ja arvostusta sekä Framelle mainetta asiantuntevana yhteistyökumppanina.

Viestintätoimenpiteet jakautuivat kotimaahan ja kansainväliseen viestintään. Kansainvälisen viestinnän toimet suuntautuivat Venetsian taidebiennaaliin.

Säätiö teki läpi vuoden aktiivista päivittäisviestintää mediaviestinnällä sekä tuottamalla uutisia, artikkeleita ja sisältöjä sosiaalisen median kanaviin ja verkkosivustolle sekä kokoamalla kuukausittaisia uutiskirjeitä suomeksi ja englanniksi. Uusina avauksina tuotettiin sekä pidempiä taiteilijahaastatteluita että asiantuntija-artikkeleita verkkosivuille.

Lisäksi säätiö fasilitoi blogiyhteistyön Helsinki Contemporaryn, Galerie Anhavan ja Avotakan kanssa sekä verkkoviestinnän työpajan taidekentän ammattilaisille yhdessä AV-arkin kanssa.

Maaliskuussa säätiö tuotti suomalaisia taidemuseoita ja helsinkiläisiä taidegallerioita esittelevät tekstit Visit Finlandin verkkosivustolle osana Framen ja Visit Finlandin yhteistyötä.

Framen tärkein viestintäkanava on verkkosivusto, minkä lisäksi viestimme päivittäin Facebookissa, Twitterissä ja Instagramissa.

Verkkosivustolla käynnit: 66 000 (2016: 45 500)

Facebook-tykkääjät: 4 800 (2016: 4 100)

Twitter-seuraajat: 3 000 (2017: 2 700)

Instagram-seuraajat: 2 800 (2016: 1 800)

suomenkielisen uutiskirjeen tilaajat: 3 000 (2016: 2 900)

englanninkielisen uutiskirjeen tilaajat: 3 400 (2016: 2 450)

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen tärkeä väline on asiantieto kuvataiteen toimialasta, jotta alan puolesta voidaan argumentoida entistä paremmin. Vuonna 2017 ensimmäistä kertaa julkaistu taidegalleriatilasto sekä samassa yhteydessä julkaistut kuvataiteen kävijämäärät ovat tärkeä vaikuttamisen väline koko alalle.

Kevään tärkein vaikuttamistilaisuus oli eduskunnassa toteutettu Kuvataiteen vappuaamiainen, joka järjestettiin yhteistyössä Suomen Taiteilijaseuran kanssa. STS kertoi näyttelypalkkiosta ja taiteilijan ansainnasta ja Frame kertoi ennakkotietoja taidemuseoiden käyntimääristä sekä vuoden takaisen kansainvälisyys selvityksen tuloksista. Tilaisuudessa oli kymmenisen kansanedustajaa sivistysvaliokunnasta sekä virkamiehiä.

Frame jatkaa nykytaiteen toimialan selvitystyötä tilaamalla mediataiteen selvityksen. Selvityksestä tehtiin tarjouspyyntö joulukuussa 2017. Mediataideselvitykselle valittiin ohjausryhmä, johon kuuluvat **Hanna Maria Anttila** (AV-arkki), **Marikki Hakola** (Croma), **Kati Kivinen** (Kiasma), **Ilppo Pohjola** (Kristallisilmä), **Tuuli Penttinen-Lampisuo** (AVEK), **Minna Tarkka** (m-cult), **Pekka Uotila** (SES) ja **Timo Soppela** (Muu ry.) sekä Framen toimitusjohtaja ja viestintäpäällikkö.

Framen kuvataiteen tilastot julkaistiin lokakuussa Helsingin taidemuseossa HAMissa.

Tilastot esille ensimmäistä kertaa

Vuonna 2017 Frame aloitti taidegalleriatilaston julkaisun. Tilastokysely suomalaisille taidegallerioille toteutettiin alkuvuodesta. Tilastoinnin kohdejoukkona olivat kaikki vuonna 2016 toimineet suomalaiset taidegalleriat. Kyselyyn vastasi yhteensä 66 galleriaa (57 % kaikista gallerioista). Kyselyllä selvitettiin taidegallerioiden näyttely- ja muuta toimintaa, sopimus- ja korvauskäytäntöjä, taloutta ja henkilöstöä sekä näkemyksiä toimintaympäristöstä.

Taidegallerioiden kävijämäärät julkistettiin kesäkuussa yhdessä Museoviraston museotilastosta kerättyjen taidemuseoiden kävijämäärien kanssa. Tiedot julkaistiin tilastokorttina ja avoimena datana Framen verkkosivuilla. Taidegalleriatilasto 2016 ja pidempi 80-sivuinen selvitys suomalaisten gallerioiden toiminnasta ja tilastoinnista julkaistiin lokakuussa. Selvityksen toimitti projektiasiantuntija **Kaisa Herranen**. Nykytaiteen tilastointihankkeen ohjausryhmä kokoontui vuoden 2017 aikana neljä kertaa.

Lokakuussa Helsingin taidemuseossa HAMissa järjestetyssä tilaisuudessa Frame julkisti ensimmäisen suomalaisten taidegallerioiden toimintaa selvittävän taidegalleriatilaston sekä kuvataiteen avainluvut vuodelta 2016. Tilaisuudessa keskusteltiin tilastojen merkityksestä taiteen kentälle sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kommentit tilastoinnin kehittamisestä ja Helsingin kaupungin puheenvuoron museo- ja galleriatoiminnan merkityksestä kaupungille. Tilaisuuteen osallistui 80 henkilöä.

The Aalto Natives -julkaisu täydensi näyttelyä

Frame julkaisi toukokuussa 2017 Venetsian taidebiennaalin näyttelykatalogin *The Aalto Natives – A Transcendental Manual by Nathaniel Mellors and Erkki Nissinen*. Julkaisun toimitti näyttelyn kuraattori Xander Karskens ja graafisen suunnittelun toteutti amsterdamilainen Studio Remco van Bladel. Katalogin kustansi Frame Contemporary Art Finland ja milanolainen Mousse Publishing.

Kirjasta otettiin 2 000 kappaleen painos. Se oli myynnissä Mousse Publishingin verkkokaupassa ja Venetsian biennaalin kirjakaupoissa. Kirja oli myös tilattavissa Framesta ja luettavissa verkossa Issuussa.

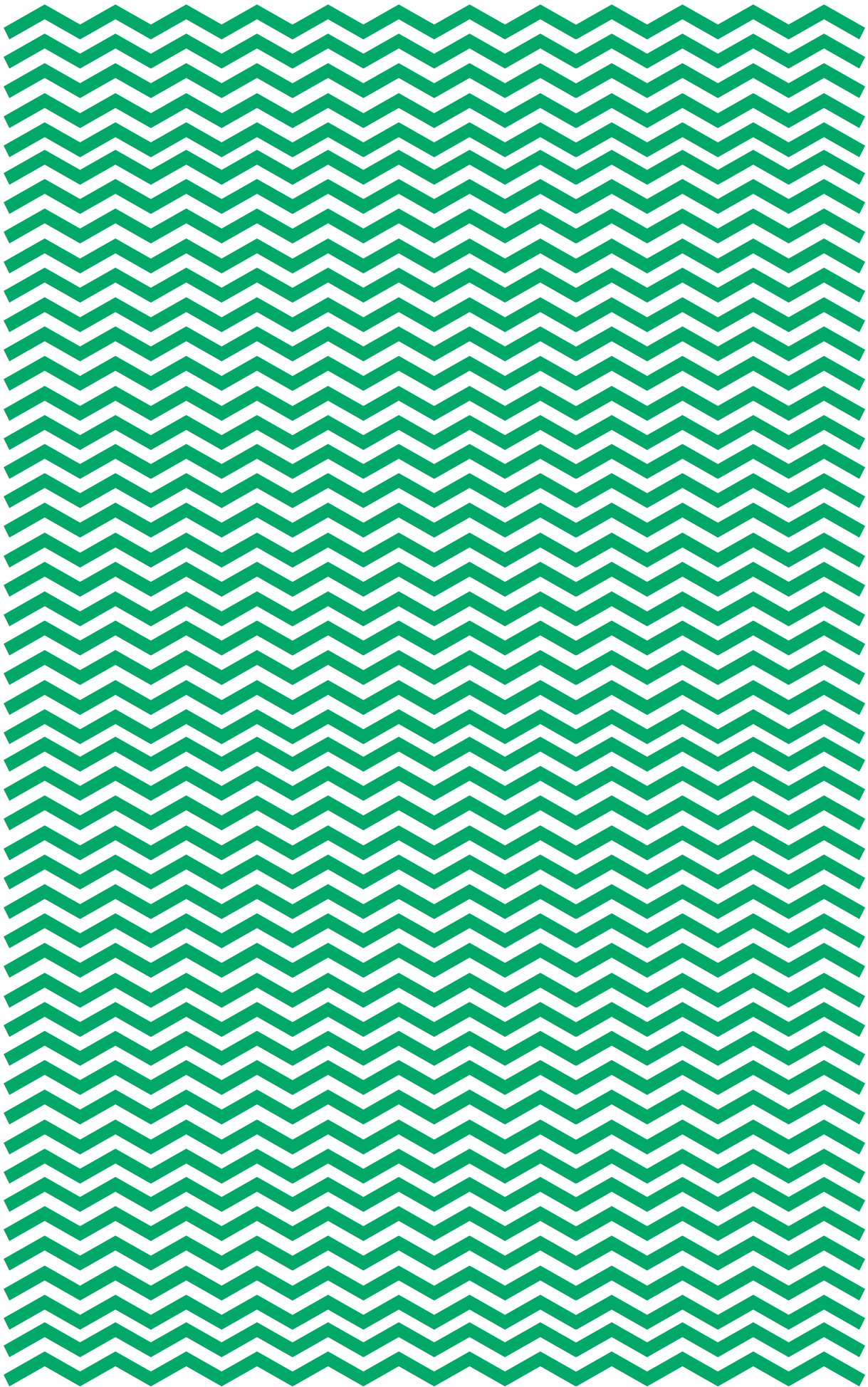
Hautumo-residenssissä Raumalla.

Hautumo vahvisti esitystaiteilijoiden osaamista

Vuoden 2017 aikana toteutettiin Framen, Taiteen edistämiskeskuksen ja LADAF – Live Art Development Agency Finlandin yhteistyönä esitystaiteen mentorointi- ja sparrausohjelma Hautumo, jossa vahvistettiin alan ammattilaisista koostuvan ryhmän kansainvälistä osaamista.

Ohjelmaan haki yhteensä 31 alan toimijaa, joista mukaan valittiin viisi osallistujaa: kuraattori **Eli-sa Itkonen** ja taiteilijat **Liina Kuittinen**, **Jaana Pirskanen**, **Laura Puska** ja **Salla Valle**. Hautumon sisältöä kehittivät ja osallistujien mentoreina toimivat **Aapo Korkeaoja**, **Marika Rätty** ja **Essi Kausalainen**. Lisäksi ryhmälle pitivät työpajoja kansainväliset esitystaiteilijat **Lin Hixson** ja **Matthew Goulsh** (US) sekä **Scottee** (UK). Hautumo-ryhmä teki myös opinto- ja verkostoitumismatkan Fierce-festivaalille Birminghamissa lokakuussa 2017.

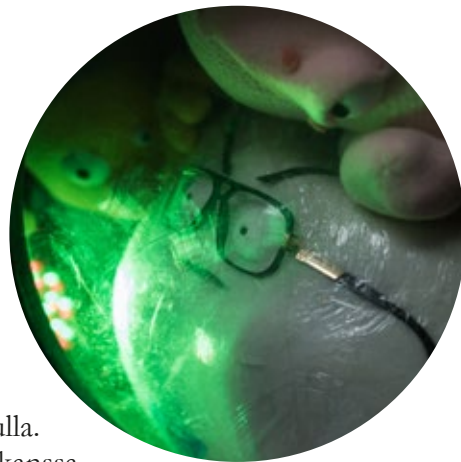
Hautumossa vahvistettiin suomalaisten esitystaiteilijoiden kansainvälistä osaamista, tunnettuutta sekä verkostoja. Näitä tavoitteita vasten paneuduttiin tukemaan taiteellista kehitystä ja erityisesti yhteisöllisiä työtapoja.

YHTEISTYÖKUMPPANIT, TALOUS JA HENKILÖSTÖ

Framen lukuisat hankkeet onnistuvat laajan yhteistyöverkoston avulla. Vuonna 2017 Framessa työskenteltiin seuraavien yhteistyötahojen kanssa.

Nordic platform

CCA Estonia
OCA Norway
Icelandic Arts Centre
Iaspis

Venetsian taidebiennaali

Moderna Museet
OCA
Kuvataideakatemia (Taideyliopisto)
Aalto-yliopisto
Kiasma
Suomi 100
Visit Finland
Jyväskylän kaupunki
Saastamoisen säätiö
AVEK
Mondriaan Fund
Rijksakademie van Beeldende Kunsten
Jack Bakker
THE EKARD COLLECTION
Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus
AVEK
Dommering Collection
Frans Hals Museum | De Hallen Haarlem
Cobra Museum of Modern Art
Suomen suurlähetystö Roomassa
MONITOR
Ellen de Bruijne Projects
Stigter van Doesburg
The Box
Matt's Gallery
Mousse Publishing

Toimittajamatka

Ulkoministeriö
Designmuseo

Opintomatka

HIAP
AV-arkki
Kulttuurirahasto

Työvaihto

Mondriaan Fund

Hautomo-hanke

Presentaatio ry
Live Art Development Agency Finland
Taiteen edistämiskeskus Lounais-Suomi

ESR-hankkeet

Turun Ammattikorkeakoulun Taideakatemia
Visit Finland

Port Journeys

Forum Box
Spiral Tokyo

Keskustelut

AV-arkki
HIAP
SIC
Konepaja Bruno
Kohta
Baltic Circle

Tilastoyhteistyö

Museoliitto
Cupore
Tilastokeskus
Galleristit ry.
Museovirasto
Suomen Taiteilijaseura
Taiteen edistämiskeskus
HAM

Sivukonttorit

Tampereen taiteilijaseura
ANTI-festivaali
Kuopion taidemuseo
Kuopion taiteilijaseura
Lapin taiteilijaseura
Rovaniemen taidemuseo Korundi

Asiantuntijavieraat

Suomen Moskovan suurlähetystö
Suomen Saksan-instituutti
AV-arkki
HIAP
ANTI-Festivaali

Baltic-Nordic Contemporary Art Short-Term Networking For Research

Centre For Contemporary Art Estonia (CCA)
Curatorial Residency in Stockholm (CRIS)
The Nordic Art Association

HICP

HIAP

Mediataideselvitys

Kroma
Suomen elokuvasäätiö SES
Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus
AVEK
M-cult
AV-arkki
Kristallisilmä / Crystal Eye
Digital Finland
Kiasma

Vaikuttaminen

Suomen Taiteilijaseura

Kuraattorien verkostoitumishanke

Manifesta Biennial
Liverpool Biennial

Taiteilijavetoisten gallerioiden verkostotapaaminen galleria Forum Boxissa marraskuussa.

TALOUS

Säätiön perustoiminta rahoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatavilla toiminta- ja erityisavustuksilla.

Säätiön valtionavustus vuodelle 2017 oli 1 174 035 euroa. Valtionavustus koostui toimintaan kohdistuvasta yleisavustuksesta, apurahoihin kohdistuvasta erityisavustuksesta ja Venetsian biennaaliin kohdistuvista kahdesta erityisavustuksesta.

Toiminta

Vuonna 2017 säätiö sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä yleisavustusta 720 000 euroa (2016: 720 000 €, josta 670 000 € toimintaan ja 50 000 € erityisavustuksena vuoden 2017 Venetsian biennaalinäyttelyyn). Muita tuottoja kertyi 786 euroa (2016: 725 €). Yleisavustuksesta ohjelmatoimintaan, Venetsian biennaalin Suomen näyttelyihin, viestintään ja hallinnon yleiskuluihin käytettiin 346 141 euroa (2016: 258 775 €). Henkilöstökuluihin kohdistui 375 480 euroa (2016: 412 785 €).

Hallinnon yleiskuluihin ja henkilöstökuluihin sisältyvät apurahahakujen- ja selvitysten hallinnointikulut (apurahakoordinaattorin palkka, hallintokulut ja apurahatoimikunnan palkkiot) yhteensä 70 000 euroa.

Apurahat

Säätiö sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustuksena vuodelle 2017 apurahojen jakamiseen 270 000 euroa (2016: 270 000 €). Näistä jaettiin uudelleen vuoden aikana palautuneita ja peruuntuneita apurahoja yhteensä 22 388 euroa (2016: 12 280 €), joista 2 039 euroa palautuneita ja 20 349 euroa peruuntuneita nostamattomia apurahoja.

Venetsian taidebiennaali

Aalto-paviljonki

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi säätiölle erityisavustuksena Venetsian biennaalin Suomen näyttelyyn 150 000 euroa käytettäväksi vuonna 2017 sekä 34 035 euroa paviljonkivuokriin.

Säätiö hankki lisärahoitusta vuoden 2017 Venetsian biennaalin Suomen näyttelylle 128 454 euroa (2016: 30 000 €). Rahoittajia olivat: Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK, Loes en Engbert, Dommering Collection, Jyväskylän kaupunki, Monitor Rome, Nykyaiteen museo Kiasma, Robben Foundation, Saastamoisen säätiö, Suomi 100, Suomen Rooman suurlähetystö, Warrenar C.V. ja Visit Finland.

Venetsian biennaalin Suomen näyttelyn kulut vuonna 2017 olivat yhteensä 342 645 euroa.

Pohjoismainen paviljonki

Suomen osuus Pohjoismaisen paviljongin kuluista oli 108 755 euroa.

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot

Opetus- ja kulttuuriministeriö on vahvistanut säätiön hallituksen jäsenten kokouspalkkiot. Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot olivat 82 200 euroa.

Tulos

Säätiön vuoden 2017 tuotot olivat 1 332 355 euroa (2016: 1 032 691 €) ja toteutuneet kulut olivat yhteensä 1 313 733 euroa (2015: 1 027 059 €).

Toiminnan tulos oli 18 622 euroa ylijäämäinen (2016: 5 632 € ylijäämäinen). Ylijäämä käytetään suunnitelman mukaisesti oman pääoman vahvistamiseen.

Tilintarkastajat

Säätiön tilintarkastajana toimi Risto Ekholm KHT (BDO Oy) ja varatilintarkastajana Taneli Mustonen KHT (BDO Oy). Säätiön kirjanpito hoidettiin TalousAdvisor Oy:ssä.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Hallitus

Framen hallituksen jäsenet olivat:

- Kuvataiteilija, taiteellisen tutkimuksen neuvonantaja Jan Kaila (puheenjohtaja)
- Intendentti Henna Paunu (varapuheenjohtaja)
- Toiminnanjohtaja Hanna Maria Anttila
- Johtaja Jan Förster
- Professori Anna-Kaisa Rastenberger
- Kuvataiteilija Jyrki Siukonen
- Koulutuspäällikkö Tomas Träskman

Valtuuskunta

Framen valtuuskunnan jäsenet olivat:

- Lauri Savisaari, Tampereen kaupunki, valtuuskunnan puheenjohtaja
- Satu-Minna Suorajärvi, Suomen taiteilijaseura, valtuuskunnan varapuheenjohtaja
- Anna-Riikka Hirvonen, Oulun kaupunki
- Olli Immonen, Turun kaupunki
- Kati Huovinmaa, Vantaan kaupunki
- Kalle Mustonen, Suomen taiteilijaseura
- Lasse Saarinen, Suomen Taideyhdistys
- Timo Simanainen, Lahden kaupunki
- Maija Tanninen-Mattila, Helsingin kaupunki
- Päivi Liedes, Espoon kaupunki
- Maaria Märkälä, Suomen taiteilijaseura
- Sabina Westerholm, Pro Artibus
- Johanna Kiivaskoski, Suomen Taideakatemian säätiö

Henkilöstö

Säätiön henkilökuntaan kuului kuusi henkilöä: toimitusjohtaja Raija Koli, tiedottaja Laura Boxberg 31.7.2017 saakka ja viestintäpäällikkö 1.8.2017 alkaen. Ohjelmapäällikkö Taru Elfving 1.7. - 31.12.2017 (työvapaalla 1.1. -30.6.2017), ohjelmapäällikkö Anna Vihma 1.1.- 30.6.2017, viestintäpäällikkö Heljä Franssila 16.6.2017 saakka, koordinaattori Karoliina Korpilahti (vanhempainvapaalla 1.1-28.2.2017), koordinaattori Maikki Lavikkala (vanhempainvapaan sijainen 1.1.- 7.3.2017) ja talous- ja hallintopäällikkö Satu Martin.

Säätiössä työskenteli lisäksi määräaikaisissa työsuhteissa ohjelmakoordinaattorit Hanna Ohtonen ja Maikki Lavikkala, projektiasiantuntija Kaisa Herranen ja assistentti Anastasia Isakova. Lisäksi palkkaa, palkkioita ja työkorvauksia maksettiin 23 henkilölle.

Säätiöllä oli vuoden aikana kolme harjoittelijaa: Maija Grönqvist, Anastasia Isakova ja Saskia Suominen sekä Venetsian biennaalin valvojina 11 harjoittelijaa.

Suomen Alvar Aalto -paviljonki houkutteli kävijöitä
jonoksi asti Venetsian biennaalin avajaisviikolla.

frame contemporary art
finland

VUOSIKERTOMUS 2017

Frame Contemporary Art Finland
Ratakatu 1 b A 9, 00120 Helsinki

frame-finland.fi
info@frame-finland.fi
seuraa meitä: @framefinland

Kuvat: Laura Boxberg, Ugo Carmeni,
Saara Heikinheimo, Veera Konsti, Åsa Lundén,
Sirja Moberg, Ryohei Nakajima, Stanley Shtinter,
Petri Summanen, Saskia Suominen, Anna Vihma,
Vika Ushkanova. Apurahakuvat © taiteilijat.

